Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!

Karkêren hemû
welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Devrim ve
sosyalizm için
örgüt seferberliği!

Yıl:10, Sayı:226
14 Şubat 1983

Cuntanın siyasal partiler oyunu

Aliye P. Atılgan

Anayasa Komisyonu siyasal partilerle ilgili yasa tasarısını tamamladı. Anayasa tasarısını da aynı komisyonun hazırladığını hatırlarsak, bu tasarının da, özde fazla bir değişikliğe uğramadan yasalaşacağını söyleyebiliriz.

Evren cuntasının eğilimlerine göre hazırlanan siyasal partiler yasa tasarısının gösterdiği en önemli gerçek, faşist cuntanın has be has burjuva partilerine bile güvenmediğidir. Cuntanın demokrasiden duyduğu korku o denli derin ki, değil kendisinden, gölgesinden bile tedirginliğe kapılıyor.

Tasarı baştan sona, görüşü ne olursa olsun, güçlü, merkezi partiler kurulmasını engellemeye çalışıyor. Örneğin, gurup kararları milletvekilleri için artık bağlayıcı olmayacak. Milletvekilleri parlamentoda gurup kararları için çekimser oy kullanabilecekler. Tasarının 16. maddesine göre ise, parti içi muhalefet merkez karar organlarında mutlaka temsil edilecek, görüşlerini parti yayınlarında yayabilecek.

Aldıkaçtı'nın tasarıyı savunurken ettiği sözler ise çok ilginçtir: "Partileri bir hizbin ele geçirmesini, oligarşiyi önlemek istedik!"

Faşizmi kurumsallaştırma yönünde faşist cuntaya paha biçilmez hizmetler sunan Anayasa Komisyonu'nun, birdenbire, böyle "parti içi demokrasi aşığı" kesilivermesi, aslında "demokrasiye geçiş takvimi"nin halkımıza neler dayatmayı amaçladığını çok güzel gösteriyor. Faşist cunta öyle bir siyasal partiler ve seçim yasası düşünüyor ki, kendi destek vermediği hiçbir parti güçlü bir parti olmasın. Toplumda kendinden başka, örgütlü hiçbir "tehlikeli" güç odağı bulunmasın. "Oligarşik diktalara son" belgisinin altında "bir başka oligarşi"nin, faşist cuntanın diktatörlüğünü sağlama alma hevesleri yatıyor.

Son günlerde, henüz açıkça dile getirilmese de, seçimlerin tarihiyle ilgili bir tartışma derinlerden yürümeye başladı. Siyasal partilerin kurulmasına biran önce, seçim yasası çıkmadan izin verilmesi, ya da hiç değilse ön çalışmalara başlanabilmesi yolundaki istekler sık sık yinelenir oldu. Seçimlerin tarihi konusunda cuntanın "siyasileri" iyice köşeye sıkışmış olduğu açık. 1983 sonbaharındaki bir seçim siyasal partileri hazırlıksız yakalayacak. Toplumun "en örgütlü", "en zengin" "partisi" cunta parsayı toplayacak. Seçimlerin 1984'e kalması ise seçimleri erteleyenin kendisi olmadığı yönünde çok güçlü, "demokratik" kanıtlarla birlikte gene cuntaya yarayacak.

Öte yandan, yeni kurulacak siyasi partilerle ilgili olarak yürüyen tartışmalar, burjuvazinin genel olarak "liberal ve sosyal demokrat" iki büyük parti üzerinde anlaşmaya vardığını gösteriyor. Pek "demokrat" geçinen bir sürü yazar, seçim sisteminde küçük partilere yüzde 5-10'luk barajlar getirileceği söylentilerini hiç de "anti-demokratik" bulmuyorlar. Liberal burjuva yazarlarından Hikmet Bil, cuntanın sosyal demokrat bir partinin kurulması konusunda yaktığı yeşil ışığa pek sevinmiş olacak ki, "iki partili sistem"i göklere çıkarıyor. Aslında bu düşüncenin babasının "Atatürk" olduğunu söyleyerek şöyle yazıyor:

> "Yıllar süren deneyimlerimiz, Türkiye'de küçük partilerin 'yarar'dan çok, ülke yönetiminde 'zarar' yarattıklarını hepimize göstermiştir." *(Hürriyet,* 6.2.1983)

Böylece, seçim yasasının liberal burjuvaziden fazla bir muhalefet görmeyeceği açıklık kazanıyor.

Anayasa'ya hayır oyu veren sosyal demokrat yazarımız Teoman Erel ise, "Sosyalist Parti" başlıklı yazısında "sosyalist partilerin kurulmasına izin verilmesini" savunuyor. Ama Erel'in yazısı okununca, derdinin hiç de "demokrasi" olmadığı, yazarın "kapitalizmin daha iyi nasıl korunacağı" üzerine hayaller kurduğu anlaşılıyor. Erel şöyle yazıyor:

> "Sosyalist partileri yasaklamanın bir başka sakıncası yıllardır uygulanan ve daha çok dar gelirli kitlelerin fedakarlığına dayandırılan ekonomik istikrar programlarının yarattığı sosyal birikimin yer altında örgütlenecek partilere malzeme sağlaması olur.
>
> (...)
>
> "Uygulanması zor, sonuçları karanlık yasaklamalarla 'istikrar'a değil, şurada ya da burada oluşup, mutlaka kendisini hissettirecek sağlıksız 'yüksek basınçlara' ulaşılır." *(Milliyet,* 5.1.1983)

Cuntanın "demokrasiye dönüş" yaftası altında faşizmi kurumsallaştırma çabalarını olduğu kadar, sosyal demokratların, yükselecek sınıf savaşımını uslandırmaktan başka bir amaç taşımayan "demokrasi" anlayışlarını da yığınların gözünde açığa çıkarmak görevimizdir.

İŞÇİNİN SESİ

Masrafı: İngiltere'de 50p, Almanya'da 2DM ■ Yıllık abone: İngiltere'de 15 pound, Almanya'da 50DM ■ Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: 29 Parkfield Street, London, N1, England ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd. (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilemez.

İçindekiler

Okurlarımız yazıyor

Konut sorunu da devrimle çözülecektir

Faşist cunta, radyo ve televizyondan gecekonduları yıktıracağını duyurdu. Diyarbakır'da yıkılan binayı gerekçe göstermeye kalkışıyorlar. Yapımına yeni başlanan inşaatlar durduruldu.

Şimdi fakir halk, faşist cuntanın gecekondu olan evlerini yıkmakta kararlı olmasını kendi açısından değerlendiriyor. Gecekondularda hep bu konu konuşuluyor. Bunlar hem evimizi yıkıyor, hem Türkiye'yi yıkıma götürüyor diyorlar.

Faşist cunta finans-kapitalin istekleri doğrultusunda emekçi halkımızın elinde ve avucunda ne varsa hepsini almak için zorbalığını sürdürmektedir.

Halk artık Türkiye'de konut sorununun da ancak devrimle çözüleceğini görüyor.

Turgutlu'dan bir işçi

Gözlerimizi gelecek aydınlık günlere çevirdik

Değerli yoldaşlar,
Devrimci savaşıma katıldığım ilk dönemde *Komünist Manifesto*, ekonomi politik, diyalektik materyalizm gibi konularda giriş kitaplarından sonra *Ne Yapmalı*'yı okumuştum. O zaman İGD içindeydim. Anladığımı sanmıştım.

İşçinin Sesi sempatizanı olduğumda yine okudum. Ve ilk okumamda hiçbir şey anlamadığımı öğrendim. Sonra eğitim çalışmalarında *Ne Yapmalı*'yı tekrar izledik. Artık kitabı özümsediğimden emindim. Oradaki fikirleri pratiğe geçirebilirdim. Sanıyorum bunda İGD'den ayrılmakla bütün sorunların çözüldüğünü düşünmenin ve bunun verdiği sarhoşluğun payı vardı.

Sonra 12 Eylül geldi. Çalışma koşulları değişti. Yeni koşullarda yapacağım işin çok kısıtlı olduğunu düşünüyordum. Yalnız kaldığım dönemler biraz geç de olsa *Ne Yapmalı*'yı tekrar okumam gerektiğini gösterdi. Kendimi eleştirmeye başladım. Kitabı okuduğum zamanlar orada yazan şeyleri yapabileceğime ve hatta bizim tam anlamıyla yaşama geçirebileceğimize gerçekten inanmamışım. Sanki o işleri yapacak olanlar gökten geleceklerdi.

Ne Yapmalı'yı bu düşünceler doğrultusunda tekrar okuyacağım.

Birkaç ay önce bir olayın farkına vardım. Eski arkadaşlar biraraya geldiğinde hep eski günleri konuşuyorduk. Konuşmaların odak noktası o eski günlerde yaptıklarımız oluyordu. Hep eskiyle karşılaştırma yapılıyordu. Sözün kısası geçmişe özlem duyuluyordu. Birgün okuduğum bir yazıda "geçmişe özlem duyanlar, gelecekten umudu kesmiş, bekleyeceği şeyleri olmayan kişilerdir" deniyordu. Bu tutumumuzun ne kadar yanlış olduğunu o zaman farkına vardım.

Değerli yoldaşlar,
Öncelikle bu düşüncelerimi yazdım. Bundan sonraki mektuplarda yaptığımız işlerden haber, yorum göndereceğim.

Fatma, Ankara

İMG'mizde devrime hazırlanıyoruz

Mücadeleye İMG'lerde hazırlanıyoruz. İMG'miz kurulalı iki hafta oldu. Düzenli toplantılarımızı ve eğitimimizi yapıyoruz. Bunun sonucunda *İşçinin Sesi*'ne yazı yazmaya gerek duydum.

Altı yıldır evliyim ve 5 yaşında bir kızım var. Eşim uzun yıllardır devrim savaşının içinde. Ben ise hiç siyasetle ilgilenmedim. Eşim sürekli anlatır, çalışmamı, öğrenmemi isterdi. Ancak ben hep karşı dururdum.

Geçtiğimiz yıllarda hem karşı durdum, hem de içinde yeraldım. Ev kadını olduğum, üretimden kopuk olduğum için sorunları anlayamıyordum.

Viyana'da bir işde privat olarak çalışmaya başladım. Sabah saat 7'de başlıyordum, 14'de işim bitiyordu. Başlarda gidecek yer olmadığından derneğe gitmeye başladım. Önce misafir gibi gittim. Böyle olunca kimse, eşim bile, bir iş vermiyordu. Ama ilgileniyorlardı. Derneğe üye olmamı istediler. Olmadım.

Bu süre içerisinde yalnız kaldığımı hissettim. Dernekte seminerler, söyleşiler ilgimi çekmeye başladı. Hep doğru iyi şeyler anlatılıyordu. Sonra dernek çalışmalarına sessiz sessiz sokulmaya başladım.

Şimdi İMG çalışmalarımız başladı. Düzenli eğitim yapıyoruz. "Kadının toplumdaki yeri" konusunu çalışıyoruz. Önümüze yeni ve ileri hedefler koyduk. Bunlara ulaşmaya çalışıyoruz. Bu iş çok zor ama başaracağıma inanıyorum.

Yaşasın İMG'miz UTKU

Hasret, Viyana

HABERLER

Cuntaya karşı savaşı her alanda yükselteceğiz

11 Ocak 1983 günü "Türk Folklor Ekibi" Viyana'ya geldi. Burjuva basını üzerine düşen propagandayı en iyi şekilde yaptı. Avusturya burjuvazisi, televizyon ve basınıyla faşist cuntanın bu girişimine yardımcı oldu.

İşçinin Sesi ve *Devrimci İşçi* sempatizanları olarak folklora karşı ne yapılması gerektiği üzerine konuşuldu: Bildiri dağıtımıyla sınırlı kalınmasının doğru olacağı kanısına varıldı. Diğer yapılacak eylem biçimlerinin yanlış ve devrimcileri dıştalayıcı olabileceğinde anlaştık.

Viyana'daki devrimci hareketler ortak eylem toplantısına çağrıldı.

Toplantıda Dev-Sol, Partizan, Halkın Kurtuluşu, Kawa, Ala Rızgari sempatizanları ve ATİGE/KK bulunmakta idi.

Toplantıda çok somut, güzel öneriler de yapıldı.

Ancak gene eski alışkanlık ve tutumlarını sürdürerek Partizan ve HK toplantıyı terketti. Diğerleri arasında ortak bir kararda anlaşma sağlanamadı. Toplantı dağıldı.

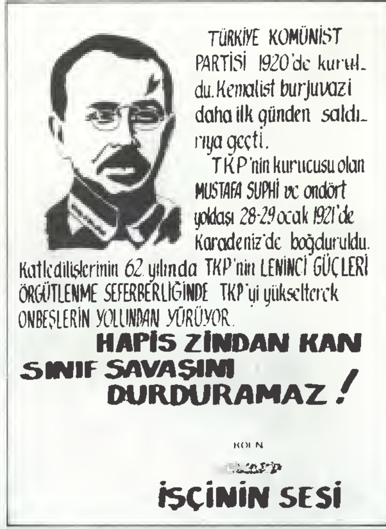
BİRKOM *(İşçinin Sesi*-PKK-*Devrimci İşçi)* imzasıyla hazırladığımız bildirinin dağıtımı için folklorun yapılacağı yere gittiğimizde diğer hareketlerin de bildiri dağıtmak için orada toplandıklarını gördük.

Folklor başlayıncaya kadar tüm hareketler bildirilerini geniş bir şekilde dağıttılar, yayınlarını sattılar. Avusturya polisi kapı önünde bildiri dağıtılmasını yasakladı. Bunun dışında komandoların da gelip binanın ön kısmında nöbet beklediği dikkati çekti.

Avusturyalıların ve Türkiyelilerin bildirimize gösterdikleri ilgi büyük oldu. Cuntanın folklor ile sempati toplama çabalarını kursağında bıraktık.

Ozan Öncü
Viyana

15'ler sınıf savaşımımızda yaşıyor

Köln'deki İşçinin Sesi taraftarlarının 15'lerin anısına hazırladıkları 60x80cm boyutlarındaki afiş

Yoldaşlar,

28-29 Ocak 1920'de TKP'nin kurucusu M.Suphi ve 14 yoldaşının Kemalist burjuvazi tarafından Karadeniz'de boğdurulmasının anısına Köln'de bir afişleme eylemi yaptık. Afişimizi bir duvar gazetesi şeklinde hazırladık. Şehrin en önemli bölgelerini ve Türkiyelilerin yoğun olarak bulunduğu yerleşim merkezlerini ve fabrika önlerini afişledik.

Bugün de burjuva Kemal'in ilkelerini harfi harfine uygulamayı sürdüren ve halklarımıza kan kusturan faşist cuntayı, oportünistler, Kemalizmin ilkelerini tam anlamıyla işletememekle suçlaya dursunlar, TKP'nin Lenincileri 15'lerin sancağı altında, Marksizm-Leninizm yolunda yürümeyi sürdürüyor ve sürdürecektir. Leninciler, TKP'mizi oportünizmden arındıracak, faşist cuntayı ileri demokratik halk devrimi ile alaşağı ederek 15'lerin hesabını soracaktır. Bugün başarılı bir şekilde örgütlenme seferberliğini sürdüren hareketimiz, gelecek günler için savaşkan kadrolar kazanıyor. 15'lerin anısını bu örgüt seferberliğimizde TKP'yi daha da yükselterek, etkinleştirerek, faşist cuntaya korku salarak yaşatacağız.

Koray Kalpaklı
Köln

Ölümünün 59. yılında Lenin'i andık

Biz Basel'deki Türk ve Kürt devrimcileri 21 Ocak 1983 günü, ölümünün 59. yılında dünya proletaryasının önderi büyük Lenin'i andık.

Toplantı, Türk ve Kürt devrimcilerinin hem kendi aralarındaki hem de İsviçreliler ile olan enternasyonalist bağların pekişmekte olduğunu gösterdi.

Anma toplantısı İşçi Derneği'nde yapıldı. Bir arkadaşın açış konuşmasından sonra saygı duruşu yapıldı, Enternasyonal çalındı. 1917 Ekim Devrimi'ni anlatan bir film gösterildi. Film gösterisinin ardından *Serxwebûn* ve *İşçinin Sesi*'nden birer arkadaş Leninizm üstüne kısa birer konuşma yaptılar.

Aynı günlerde dernekte fotoğraflarla bir Lenin sergisi açtık.

Dernek yöneticileri daha önceden Devrimci İşçi, Emeğin Sesi ve Partizan sempatizanlarına çağrı yaptığı halde yalnız Partizan sempatizanları toplantıya katıldı.

Gelecekteki Lenin'i anma toplantılarında daha yığınsal olacağız. Bunun yolu Marksizm-Leninizmi daha iyi öğrenmekten, ilkelerine daha sıkı bağlanmaktan geçiyor.

C.S., Basel

İŞÇİ MİZAHI

Kızıl rdu'nun 65. yılın kutluyoruz

Serdar Soylu

"Silah kullanmayı öğrenmeye, silah edinmeye çabalamayan bir ezilen sınıf, yalnızca esir gibi davranılmayı hak eder." (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İngilizce basım, c.23, s.80)

Kızıl Ordu 23 Şubat 1918'de Bolşevik partisinin askeri ve siyasi önderliğinde kuruldu. Fabrikalarda ve mahallelerde kurulmuş işçi ve halk milisleri ordunun bel kemiğini oluşturdu. Halk milisleri burjuvaziye karşı savaşın değişik dönemlerinde yıllarca savaşmış bilinçli işçilerin önderliğinde kurulmuşlardı.

Büyük Ekim Devrimi'nin ardından burjuvazinin ordusu dağıtıldı. Devrim için çalışmak isteyen askeri uzmanlar, politik komiserler denetiminde görev aldı.

Kızıl Ordu, kurulduğu gün proletaryanın yıllar içinde kazandığı zengin deneyleri devraldı.

1905 devrimine yaklaşan dönemde çarın birlikleri grevleri, gösterileri, yığın çıkışlarını silahla bastırıyordu. Proletarya bunlara karşı kendi silahlı savaş birimlerini oluşturmada gecikmedi. Lenin bu dönemde yazdığı "Devrimci Ordu ve Devrimci Hükümet" adlı makalesinde şöyle diyor:

"Devrimci ordu, çar ordusunun artıklarına karşı savaş ve yığınların askeri liderliği için gereklidir. Devrimci orduya gerek vardır çünkü büyük tarihsel sorunlar yalnızca *güçle* çözülebilir ve modern savaşta *gücün örgütü* askeri örgütlenme anlamına gelir. .... Halkın çarlığa kesin zaferi için, ayaklanmanın politik liderliği, halkın askeri gücünü örgütlemesinden daha az önemli değildir." (Lenin, c.8, s.563)

1905 proleter devrimi yenildi. Ama Rus işçi sınıfı yükselen devrimci durumda uyguladığı siyasi ve askeri savaş taktiklerinden öğrendi, deneyim kazandı.

Devrimin yenilgisinden sonra, devrimci milisler illegal çalışmaya başladılar. Değişik koşullarda burjuvaziye karşı savaşı sürdürdüler.

1917'ye gelindiğinde Bolşevik partisinin birçok komitesi fabrikalarda, mahallelerde milis güçlerini yeniden oluşturmuştu. Bu komitelerin çoğu, 1905 devriminin deneyiminden geçmiş güçlerin genişlemesinden oluşmuştu. Bolşeviklerin erişemediği birçok bölgede de, halk kendi milislerini kuruyordu. Bu milis güçlerinin arasından daha düzenli, disiplinli askeri birlikler, Kızıl Muhafız Birlikleri oluşturuldu. En bilinçli işçiler, partinin en savaşkan kadroları bu birliklerin kumandanları oldu. Bolşevik partisinin siyasi olarak güçlenmesi, Kızıl Muhafız Birliklerini de güçlendiriyordu. Başta Petrograd ve Moskova olmak üzere birçok önemli endüstri bölgesinde, emekçi halkın güvenliğini bu birlikler sağlıyordu. Çarın ordusunda bölünmeler oluyor, birçok birlik Bolşeviklerin yanına geçiyor ve Kızıl Muhafızların kumandası altına giriyordu. Lenin daha 1906'da yazdığı "Moskova Ayaklanmasının Dersleri" adlı yapıtında burjuva ordusunun ancak somut bir güç karşısında parçalanabileceğini şöyle anlatıyordu:

"Modern orduya karşı savaş olanağının bulunmadığı, askerlerin devrimci olması gerektiği iddia ediliyor. Doğaldır ki, devrim yığınsal bir nitelik kazanıp askerleri etkilemediği sürece ciddi bir savaşımdan sözedilemez. Askerlerin arasında çalışma yürütmenin gerekliliği sugötürmez. Fakat onların ikna yoluyla veya kendi inançlarıyla bir anda bizim yanımıza geleceklerini düşünmemeliyiz. Moskova ayaklanması, bu düşüncelerin ne denli yavan ve cansız olduğunu açıkça gösterdi. Gerçekte, askerlerin her halk hareketindeki kaçınılmaz sallantılı durumu devrimci savaşımın keskinleştiği anlarda askerlerin kazanılması için gerçek bir savaşa yol açar. Moskova ayaklanması askerlerin kazanılması için gericilik ve devrim arasında verilen yakıcı savaşımın tam bir örneğiydi. Dubosov, Moskova garnizonundaki 15 bin kişiden yalnızca 5 bininin güvenilir olduğunu kendisi söylüyordu... Ayaklanma sırasında askerlerin kazanılması için fiziksel bir savaşım da verilmesi gerektiğini unutursak ancak beyinsiz zavallılar olduğumuzu kanıtlarız." (Lenin, c.11, s.174)

Yaşam Büyük Ekim Devrimi yaklaşırken Lenin'in bu değerlendirmesini bir kez daha kanıtladı. 1917 Ağustos'unda gerici general Kornilof birliklerine önce yemin ettiriyor, sonra savaşa sokuyordu.

Devrim öncesinde düzenli Kızıl Muhafız Birlikleri 200 bin kişilik bir güç olmuştu. Devrim gecesi işte bu silahlı güç, Bolşevik partisinin önderliğinde işçi sınıfının ordusu olarak görevini yaptı.

Devrimin ardından Kızıl Muhafızlar partinin askeri sorumlularından kurulan Devrimci Askeri Komite'nin altında örgütlendiler.

Dünya tarihinde ilk kez proletaryanın sınıf çıkarlarını, devletini burjuvaziye, emperyalizme karşı savunan bir ordu kuruldu. Kızıl Ordu'nun askerlik sanatında yetkinleşmesinin yanı sıra sınıfının ideolojisini özümsemesi de gerekliydi. Bu nedenle orduda ikili bir yönetim kuruldu. Askeri ve siyasal. Askeri yönetimin çoğunluğunu burjuva ordusunda görev yapmış, devrim safına geçmiş subaylar oluşturuyordu. Siyasal eğitim ise politik komiserler tarafından yürütülüyordu. Her politik komiser, kendi birliğindeki parti hücresini çalıştırıyordu. İç savaşın en kızgın dönemlerinde bu örgütlenme başarıyla yürütüldü.

Fabrika, mahalle milisleri, ordunun yedek gücü olarak varlıklarını sürdürdüler. Hatta, Komsomol iç savaşın kritik dönemlerinde 16 yaşından büyük tüm üyelerini cepheye yolladı. Mareşal Voroşlof anılarında bu olayları şöyle anlatıyor: "Bu önemli günlerde, Komsomol komitelerinin kapılarında 'Bölge Komitesi kapalı — herkes cepheye gitti' biçiminde aceleyle yazılmış ilanlar görünüyordu." *(Sovyet Ordusu,* K.Y. Voroşlof, Sorun Yayınları, 1978, s.87)

Kızıl Ordu proletaryaya yaraşır kahramanlığı, Bolşevik partisinin üstün siyasi önderliği ile iç savaştan zaferle çıktı.

1924 yılından başlayarak 1928 yılına kadar Kızıl Ordu'nun yönetiminde önemli bir değişiklik yapıldı. Askeri ve politik yönetim birleştirildi. Tekli yönetim, tek komutan sistemi getirildi.

Kızıl Ordu ikinci büyük başarısını, II. Dünya Savaşı'nda kazandı. Nazi ordularını ezdi ve Doğu Avrupa ülkelerindeki devrimlere destek oldu.

Bugün Kızıl Ordu, emperyalist ülkelerin saldırganlıkları karşısında, dünya proletaryasının en güçlü, deneyimli ve modern silahlı müfrezesi olarak dikiliyor.

Doğru devrimci görüşleri ve ağır yanlışları yanyana içeren bir kitap

"KRİZ İÇİNDE TÜRKİYE"

Ayla Antepli

Geçtiğimiz günlerde *Kriz İçinde Türkiye: Devlet Kapitalizminden Yeni Sömürgeciliğe (Turkey in Crisis: From State Capitalism to Neo-Colonialism,* Zed Press) adlı bir kitap yayınlandı. Kitabın yazarı Dr. Berch Berberoğlu. Dr. Berberoğlu ABD'de Nevada Üniversitesi'nde öğretim üyesi. Çalışma alanı siyasal ekonomi olan Dr. Berberoğlu'nun ayrıca *Gelişme ve Değişim (Development and Change)* ve *Toplumsal Pratik (Social Praxice)* adlı kitapları da var.

Kriz İçinde Türkiye kitabı Türkiye ekonomisi üzerine zengin bilgiler içeren ciddi bir araştırma. Türkiye'de kapitalist gelişmenin bugüne değin gözardı edilen pekçok yönünü açıklıkla sergiliyor. Konuya getirdiği devrimci ve militan ruh Berberoğlu'nu "yalnız sosyalizm ile emperyalizm kovulabilir ve kapitalizm ortadan kaldırılabilir" sonucuna götürüyor.

Kitabın en güçlü yönü Berberoğlu'nun Türkiye'de devrimci duruma ve bununla bağlantılı olarak 12 Eylül faşist darbesine yol açan etkenleri değerlendirmesi. Bu konuda yazar *İşçinin Sesi* ve özellikle Yürükoğlu yoldaşın *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabında dile getirilen görüşleri izliyor. Yürükoğlu yoldaşın sözlerine atıf yaparak, Türkiye'de işçi sınıfının yüksek oranda sömürüsünün (süper-sömürü) işçilerin yaşam düzeyini asgari geçim düzeyinin çok altına ittiğini belirtiyor. Türkiye'de işçilerin savaşımının giderek daha fazla siyasal nitelik alması, ülkede devrimci durumun doğması gibi ilk kez *Zayıf Halka*'da öne sürülmüş görüşlere katılarak, bunların sonunda gericiliğin faşizm biçiminde karşı devrimi getirmiş olduğunu belirtiyor. Berberoğlu, Yürükoğlu yoldaşın 1978'de öne sürdüğü ve o günden bu yana önemi artmış olan "faşizmin Türkiye'de MHP ile sınırlı olmadığı" konusunda da aynı görüşü savunuyor. Berberoğlu, MHP'nin, sıkıyönetim ile birlikte açık faşist diktatörlük için yolu döşeyen bir vurucu güç olduğunu belirtiyor. (s.119) Menşevikler bugün bile Türkiye'de faşizmi cuntanın değil, MHP'nin temsil etmekte olduğunu iddia ediyorlar.

Türkiye devrim savaşımının bütün önemli sorunlarında Berberoğlu *İşçinin Sesi*'nin görüşlerini paylaşıyor. Ancak bu görüşlerin, oturduğu bütünden koparıldığını da belirtmemiz gerekir. Bu iç tutarlılık ve anlam kazandıkları çerçeveden çıkarılan görüşler, bu görüşler ile çelişen, dahası bu görüşleri gölgeleyen büsbütün değişik bir çerçeveye yerleştirilmiş.

Türkiye devrim savaşımının bütün bu önemli sorunlarında Berberoğlu *İşçinin Sesi*'nin görüşlerini paylaşıyor. Ancak bu görüşlerin, oturduğu bütünden koparıldığını da belirtmemiz gerekir. Bir iç tutarlılık ve anlam kazandıkları çerçeveden çıkarılan görüşler, bu görüşler ile çelişen, dahası bu görüşleri gölgeleyen büsbütün değişik bir çerçeveye yerleştirilmiş.

İşçi sınıfının sömürüsü ve süper-sömürü, keskinleşen sınıf savaşımı, devrimci durum, faşizmin Türkiye'de burjuvazinin devrimci durumdan kurtuluş yolu olarak ortaya çıkması kavramları ancak Türkiye'de kapitalizmin son 30 yılda göstermiş olduğu hızlı gelişmenin sonucu olarak görüldüğü zaman anlamlı ve tutarlıdır. Türkiye'de finans kapitalin ve devlet tekelci kapitalizminin doğmasının ve burjuvazinin dışa yayılabilmek için yoğun çabalarının altında yatan neden bu hızlı kapitalist gelişmedir.

Berberoğlu, devrimci durum ve faşizm gibi doğru kavramları tümüyle değişik ve yanlış bir çerçeve ile bütünleştirmeye çalışmış. Bu yanlış çerçeve yeni-sömürgecilik teorisidir. Yeni-sömürgecilik teorisinde emperyalistleşmeye çabalayan finans-kapitalin yerini yabancı tekeller ve emperyalizme doğrudan bağımlı olan komprador burjuvazi almaktadır.

Bu teorik yanlış, Berberoğlu'nu, Türkiye devrim savaşımı açısından pratik önemi olan en az iki noktada yanlışa sürüklüyor.

Birincisi Kemalist hareketin devrimci ve anti-emperyalist yönlerini ve Kemalist devletin ilerici yönünü aşırı vurguluyor. Kemalist devlet ile emperyalizmle işbirliği içindeki kompradorlar ve toprak beyleri arasında kıyasıya bir savaşım olduğunu ileri sürüyor. Örneğin Kemalist devletin toprak beylerine karşı köylülere yardımcı olmaya çabaladığı görüşünü benimsiyor. (s.55)

TKP II. Leninciler Konferansı'nda kabul edilen "Burjuva İdeolojisine Karşı Savaş" üstüne kararda, Kemalizmin ilerici yönlerini abartmanın tehlikeleri uzun boylu açıklandığı için burada yinelemeyeceğiz. Ancak şunu belirtmek gerekir ki bu nesnel olarak Kemalist ideolojiyi kullanıp kendi amaçlarına uyarlayan faşist diktatörlüğe yardım eder.

İkincisi, Berberoğlu, devrimci durumun faşist diktatörlük altında da sürmekte olduğu görüşündedir. Ancak devrimci durum kavramı işçi sınıfının yüksek düzeyde eylemini de içerir. Cuntaya karşı tepki birikiyor ve yer yer patlıyorsa da, genel olarak yığın eyleminin bastırılmış olduğunu kabul etmek gerekir. *İşçinin Sesi*'nin görüşü devrimci durumun geçici olarak bastırılmış olduğu ancak devrimle çözülebilir bir bunalımın sürdüğüdür.

Yukarıda belirttiğimiz ağır yanlışlar ile doğru devrimci görüşleri yan yana içermesi kitabın çarpıcı özelliği olmaktadır.

Kitabın, yazının başında sözünü ettiğimiz, devrimci ruhu koruyor olmasına karşın, kitap boyunca süren bu çelişkinin nedeni, yazarın pratik siyasal savaşıma doğrudan girmemesi ve kitabın gerçek savaşımın çok uzağından yazılmış olmasıdır.

Bugünün örgüt seferberliği yarının devrim seferberliğidir

Demirhan Yürekli — Savaş Başaran

Türkiye burjuvazisinin, içine düşmüş olduğu derin, ekonomik, toplumsal bunalım tüm derinliğiyle sürüyor. Burjuvaziyi bu bunalımdan faşist cunta da kurtarmayı başaramadı. Ortadoğu, Uzakdoğu'ya açılma, emperyalistleşme bugün için Türkiye burjuvazisinin gördüğü bir düştür.

Burjuvazinin elindeki güçler eriyor ve kozları yavaş yavaş tükeniyor. Türkiye'nin kaderi, devrimdir. Sorunların kalıcı çözümü toplumsal bir devrimi gerektiriyor. Burjuvazi, gücüne güvenmiyor ve bu devrimden korkuyor. Bu güvensizlik her alana yansıyor.

Komünistler her dönemde, somut durumu doğru değerlendirmek, somut surulara doğru yanıtlar vermek zorundadır. *İşçinin Sesi*'nde değişik dönemlerde günün gereklerine uygun örgütlenme üzerine yazılar yazıldı. Bugün örgütlenme seferberliği, nasıl bir örgütlenme gereksinimine yanıt veriyor?

Türkiye'de kapitalizm gelişmiş kapitalist ülkelerin tarihinde olandan daha hızlı gelişiyor. Ne var ki, Türk burjuvazisi, bu gelişmeye uygun gerekli örgütlenmeyi gerçekleştirmeyi başaramadı. Öte yandan kapitalist gelişmenin sonucunda Türkiye'de, taptaze ve savaşkan bir işçi sınıfı doğdu. Ancak, işçi sınıfı içinde, kapitalizmi yıkmaya, devrimi yapmaya yönelik gerekli örgütlenme yeterince yapılamadı. Yapılan örgütlenmeler içinde belirli bir nitel güce erişenler, ya işçi sınıfının o savaşkan ruhunu reformist ve sendikal hareket içinde hapsettiler, savaşı ekonomik savaşımla sınırlı tuttular. Ya da işçi sınıfından kopuk, devlet mekanizmasını tehdit etmeyen çeşitli intikam örgütleri düzeyinin çok üstüne çıkamadılar. Bu nedenle işçi sınıfının, devrimi hedefleyen örgütlülük düzeyi geri kaldı.

Burjuvazi, bugün, faşist cunta eliyle özlem duyduğu ve kapitalist gelişmenin gereksinimlerine uygun örgütlenmeyi yapıyor.

İşçi sınıfı da, bunun karşısında, burjuvaziyi devirebilecek, sosyalizmi kuracak modern örgütler kurmak zorundadır. Emine Engin yoldaşımız bu konuyla ilgili olarak şöyle diyor:

> "Bugün faşizmle burjuvazi bir bakıma kendi örgüt seferberliğini yürütüyor. Çeşitli ekonomik-siyasal kurumlarını, kapitalist gelişmenin gereklerine ayak uyduracak biçimde yeniden örgütlüyor.
>
> "Tam zıt bir konumda, işçi sınıfının da çeşitli örgütlenmeleri, hızlı kapitalist gelişmenin gereklerine uygun ayak uyduramadı, göreceli olarak geri kaldı. ... Bu dönemde, hem işçi sınıfı böyle bir sorunla karşı karşıya olduğu ve bunu zaten genelde çözmesi gerektiği için, hem de düşman kendi açısından bu tür sorunları çözmekte olduğu için, partinin örgütlenme düzeyini geliştirmek zorundayız." (Emine Engin, "Partimizi Yükseltelim", *İşçinin Sesi,* sayı:223-224)

Burjuvazinin bunalımı sürüyor. Büyük bir olasılıkla çok yakın bir gelecekte, faşist cuntaya karşı halkın muhalefeti çeşitli düzeylerde yükselecektir. Faşist cuntaya karşı muhalefet bugünden kin, nefret ve küfür biçiminde tüm toplumu saran bir olgu olmaya başladı. Homurtular her tarafta yükseliyor. Bu hoşnutsuzlukları devrim kanalına akıtabilmek için hazırlık yapmak gerekir.

Her alanda ve aynı anda ayağa kalkabilen, vurduğunu deviren bir ordu olmak zorundayız. Ancak böyle bir örgüt burjuvaziyi yener, devrimi utkuya götürür, sosyalizmi kurar.

Bu dönem devrimci hareket için hazırlanma dönemidir. Çok sesli bir koro gibi toplumdan yükselen hoşnutsuzluk seslerini yönlendirmek için gelişkin örgütlere, yetişkin kadrolara gereksinim vardır. Türkiye devrimini çok yakından ilgilendiren bu somut soruna yanıtı, TKP — *İşçinin Sesi* örgüt seferberliğini başlatarak verdi. Bu karar tam zamanındadır ve yerindedir.

Örgüt seferberliği içinde yapmamız gerekenler ve İşçinin Sesi'nin örgütlenmedeki rolü

1. Ülke çapında örgütlenmiş temel örgütler olmadan bir komünist partisinin yaşayabilmesi ve devrimi başarıya götürmesi olanaklı değildir. Bu kural bizim partimiz için de geçerlidir. Bu nedenle örgüt seferberliğinde, varolan örgütlerimizi güçlendirmek, kurumsallaştırmak ve yeni yeni örgütler kurmamız gerekir. Örgütlerimize komünist partisi normlarını sıkı sıkıya yerleştirmek, işçi sınıfının en ileri örgütü, Türkiye devriminin öncüsü komünist partisini geliştirip, güçlendirmek önümüzdeki görevdir.

2. Örgütlenme seferberliği sürecinde parti üyelerinin yetenekleri ve partiye bağlılıkları yeniden gözden geçirilmelidir. Olanaklı olan en geniş işbölümü sağlanmalı, görevi, işi olmayan kimse kalmamalıdır. Beceriksiz yöneticiler varsa yoldaşça yöneticiliklerine son verilmeli ve bu yoldaşlar daha uygun görevlere atanmalıdır. Lenin bu konuda şöyle diyor:

> "Merkezin düzgün çalışabilmesi için yerel komiteler, kendilerini yeniden örgütlemelidirler. Uzmanlaşmalı, daha çok iş yapan, örgütler durumuna gelmeli, şu ya da bu pratik alanda gerçek kusursuzluğa erişmelidir. ...
>
> "Gizli bir örgütü yönetmenin bütün sanatı, olanaklı olan herşeyden yararlanmaktır. Herkese yapacak bir iş vermek ve aynı zamanda bütün hareketin önderliğini, yalnız bir takım yetkililere dayanarak değil, otoriteye, canlılığa, daha fazla deneyime, daha çok yönlülüğe, daha fazla yeteneğe sahip olarak elde tutmak yatar." (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İngilizce basım, c.6, s.240)

3. Bugün kuracağımız örgütler değişik dönemlerin gerektirdiği özelliklere kolaylıkla uyabilen, gericilik döneminde geri-çekilmeye, savunmaya ayak uydurabilen, devrimci durumun kabarış dönemlerinde ise ikircimsiz saldırıya geçebilen ve ayaklan-

mayı hazırlayan kadrolar, yetişkin örgütler olmalıdır.

4. Merkez yayın organımız *İşçinin Sesi* çevresinde tüm ülkenin özelliklerine uygun, birbirleriyle uyum içinde çalışan, olayları aynı yorumlayan ve ülke çapında ortak bir siyasal tutum alan örgütler ağı kurmalıyız.

5. Örgüt içi kurumlaşma ülke çapında sağlanmalıdır. Her örgüt örülen kalenin birer tuğlası olmak zorundadır ve her tuğla duvardaki uygun yerine yerleştirilmelidir. Ancak böyle bir örgüt, devrimi başarıya götürür, sosyalizmi kurar.

Örgütlülük ve örgütlenme devrimi yakından ilgilendirir. Bugün biz komünist partimizi ne denli güçlendirirsek, faşizmi yerle bir edecek olan devrim o kadar yakınlaşacaktır.

Örgütlülük ve örgütlenme devrimi yakından ilgilendirdiği için bu konuda çok duyarlı olmak zorundayız. Nasıl bir örgütlenmeyi amaçlamamız gerekiyor? Örgütlerimiz ne menşevikler gibi, reformizmin ve ekonomizmin batağına, ne de küçük burjuva hareketlerinin, intikam tugayları örgütü kurma anlayışına kesinlikle düşmeyecektir. Tüm yoldaşların tüm örgütlerimizin Leninci örgüt anlayışı ışığında çalışıyor olmaları, örgütlenme çalışmasını merkez organımız *İşçinin Sesi*'nin kılavuzluğunda yürütüyor olması bunun güvencesidir.

Bolşeviklerin komünist partisini örgütleme anlayışını, Lenin *İskra*'da yayınlanan "Nereden Başlamalı" adlı yazısıyla ortaya koymuştur. Lenin'in "bir gazete, sadece bir kollektif propagandacı ve kollektif ajitatör değil, aynı anda kollektif örgütleyicidir de" anlayışına, önceleri Narodnik, daha sonra menşevik olan L.Nadeydin *Devrimin Arefesi* adlı broşüründe karşı çıkıyor ve Lenin'i dergicilikle suçluyor, güçlü yerel örgütlerin kurulmasını savunuyordu. Lenin, tüm Rusya çapında sorunları aynı yorumlayabilen, otokrasiye karşı ülke çapında devrimci örgütleri genel bir saldırı için seferber eden güçlü siyasal örgütler yaratmayı ve eğitmeyi düşünüyordu. Lenin, "bunun ancak tüm Rusya'yı kapsayan bir siyasal gazetenin çıkarılmasıyla olanaklı olabileceğini" söylüyordu.

"Gazeteyi salt dağıtma işlevi bile fiili bağların kurulmasına yardımcı olur. (Eğer çıkarılacak gazete, adına layık bir gazete ise, yani eğer düzenli olarak çıkarılıyorsa, bir dergi gibi ayda bir değil, ama en azından ayda dört kez çıkarılıyorsa) Şu anda devrimci amaçlarla yapılan kentler arası haberleşme çok enderdir, her zaman ve her durumda, kural olmaktan çok istisnadır. Ama eğer bir gazetemiz olsaydı, böyle bir haberleşme kural olurdu ve bu elbetteki, sadece gazetenin dağıtımını sağlamakla kalmaz (daha önemli olan) deneyim, malzeme, güç ve kaynak alışverişini de sağlardı. Örgütlenme çalışmalarının kapsamı hemen genişler ve bir yörede sağlanan başarı öteki yörelerin daha iyi çalışması için örnek olurdu." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.5, s.507)

Lenin gazetenin örgütlenmedeki önemli işlevini şöyle açıklıyordu:

"Bu gazate, sınıf mücadelesinin ve yığınsal öfkenin her kıvılcımını körükleyecek, onu yaygın bir yangın haline getirecek muazzam demirci körüğünün bir parçası durumuna gelirdi. Henüz pek masum ve pek küçük, ama düzenli ve ortak olan bu çabanın etrafında, sözcüğün tam anlamıyla denenmiş savaşçıların düzenli ordusu sistemli olarak biraraya getirilir ve eğitilir." (Lenin, *Ne Yapmalı*, s.205-107)

Alıntılardan görüldüğü gibi Lenin'in örgütlenme anlayışı ve örgütlenmede gazeteye verdiği önem ortadadır. Bizim de Lenin'in merkez organı etrafında örgütlenme anlayışını hiçbir zaman ve özellikle bu örgütlenme seferberliği döneminde akıldan çıkarmamamız gerekir.

Bugün Lenin'in dediği biçimde, düzenli çıkan, her yönüyle derin bir içerik taşıyan ve geniş bir kesim tarafından okunan yayın organımız *İşçinin Sesi* vardır. Bugün örgütlenme seferberliği döneminde görevimiz, yayın organımız *İşçinin Sesi*'ni en geniş ve güvenilir şekilde yığınlara ulaştırmak olmalıdır. Örgütlenme seferberliğinde *İşçinin Sesi* en güçlü silahımızdır.

İşçinin Sesi'nin örgütlenmedeki işlevini kısaca şöyle sıralayabiliriz.

a) *İşçinin Sesi*'nin düzenli dağıtımı, başta bizi siyasetle ilgili geniş bir kesimle karşı karşıya getirir. Derin teorik içeriği olan gazetemizi böyle bir kesim okuyor. *İşçinin Sesi* okuyucularının yüzde 90'ını bu kesim oluşturuyor.

b) Bu kesimin çok büyük bir bölümü proletaryanın ileri kesimidir. Örgütlenmemizde ilişki kurmamız gereken ilk ana halkayı oluşturmaktadır.

c) Proletaryanın bu ileri kesiminin en yakın çevresiyle de ilişki kurmaya çalışmalıyız. Çünkü proletaryanın bu ileri kesiminin ilişkide olduğu çevre demokratik kesimdir. Böylece gazetemiz *İşçinin Sesi*, bizi geniş yığınlarla karşı karşıya getirirken, aynı anda partimize önemli bir örgütlenme alanı açmış oluyor. Bu olanaklardan örgüt çıkarmak, geliştirip güçlendirmek ajitatör ve propagandacıların ustalığına, örgütlenme yeteneğine bağlıdır.

Burada önemli bir noktaya değinelim. Gazete aracılığıyla örgütlenme anlayışını yanlış yorumlayanlarımız çıkabilir. Şöyle ki: "Çıkarım sokağa, dağıtırım gazetemizi ve gelir sırt üstü yatarım. Nasıl olsa gazetemiz girdiği yeri örgütlüyor"diye düşünenler olabilir. Bu çok yanlış ve aynı zamanda zararlı bir anlayıştır. Ana görevi atlamaktır. Bu hazıra konduculuk olur. Bu yolla örgüt çıkmaz. Çıkarsa da büyük olasılıkla ne olacağı belirsiz, parti normlarından yoksun, disiplin tanımayan örgüt olur. Gazeteyi her okuyan yazıldığı şekilde anlamaz, yorumlamaz. Öznel isteğine uygun anlar. Böylece *İşçinin Sesi*'ni savunan ancak başka başka davranan pek çok kişi ve gurup oluşur. Parti, parti olmaktan çıkar. Disiplinli, yoğun örgütlenme çalışmasını bir an gevşetmemek gerekir. Atılgan olmak, örgütü zararlı gelişmelere karşı kıskançlıkla savunmak gerekir. Gazete girecek eve, örgütcü de gazete ile birlikte girecek. Gazeteyi her yönüyle tartışacak. Bunu yaparsak çalışmalarımızın ürünlerini toplamak olanaklı olacaktır. Bunu yaparsak heryerde taptaze ve gürbüz örgütler filizlenecektir.

İçerikli, okuyucusunu usandırmayan bir siyasal gazete, kullanmasını bilen için güçlü bir silahtır. Bizim elimizde böyle etkili bir silah var.

SESİ'Nİ YÜKSELT

İŞÇİNİN SESİ

İşçinin Sesi'nin 1 yıllık aboneliği 15 pound, Almanya için 50DM'tır.
İsteme adresi: 29, Parkfield Street, London N1.

DİSK 16 YAŞINDA

Adı, işçi sınıfımızın birçok kanlı savaşımıyla kopmazcasına bağlanmış olan DİSK onaltı yaşında!

Yusuf Caner

Türkiye'de 1960-70 dönemi, hızla büyüyen, gelişen işçi sınıfı ve onun sınıf örgütlerine duyduğu giderek artan gereksinim ve istemle belirlenir. Bu yıllarda giderek yayılan sosyalist fikirler ve sarı sendikacılığa artan tepki temelinde, 1967'de DİSK kuruldu.

12 Mart 1971'de devrimci harekete indirilen darbeden DİSK de etkilendi.

1971 sonrasında gelişen devrimci durum koşullarında, işçi sınıfının, sınıf sendikacılığına dayalı devrimci sendikal örgütlenmeye gereksinimi her zamankinden büyüktü.

Sarı sendikacıların elindeki Türk-İş giderek zayıflarken, sınıf sendikacılığını savunan DİSK hızla büyüdü. İşçi sınıfının bu dönemde yükselttiği DGM direnişi, 1 Mayıslar, Maden-İş grevleri Profilo direnişi gibi birçok şanlı savaşımıyla, DİSK'in adı kopmaz bir biçimde bağlandı.

Böyle bir temelde güçlenmekte olan DİSK'in, Leninizmin ilkelerine sımsıkı bağlı bir komünist partisinin öncülüğünde sınıf savaşına yararı çok daha fazla olabilirdi. Ancak TKP menşeviklerinin izlediği sendikal siyaset hem DİSK'i, hem partiyi güçten düşürmeye başladı. Menşevikler DİSK ve diğer sendikal örgütlere, sınıf savaşımının ulaştığı düzeyin çok gerisinde hedefler gösterdi. Sınıfın enerjisini tüketici, barışçıl eylem biçimleri önerdi. Uzun, kademeli grevler işçi sınıfına, sendikalara karşı işleyen silah durumuna geldi.

12 Eylül'de işbaşına gelen faşist cunta DİSK'e azgınca saldırdı. Bugün, DİSK yöneticileri savaş durumu hükümleri uyarınca yargılanmaktadır. Bu dava ile yargılanan DİSK yöneticilerinin kişiliğinde, işçi sınıfının en temel demokratik haklarını korumak için yapmış olduğu eylemlerdir. Faşizmin DİSK'e saldırısı, onun "emekçinin emeğine düşmanlığını" yığınların bilincine işleyen bir örnek daha oluşturmaktadır.

DİSK'in tutuklu yöneticileri ve binlerce üyesiyle dayanışmaya yükseltmek, DİSK'in kuruluşunu kutlamanın en güzel bir yolu olmaktadır.

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Karkêren hemû welatan yekbin!

İŞÇİNİN SESİ

Devrim ve sosyalizm için örgüt seferberliği!

Yıl:10, Sayı:226
14 Şubat 1983

ÇEK-AL

II

Fed ral Almanya'da Türkiyeli işçil r sorunu

Meral Yılmaz

Almanya'daki yabancı işçilerin nüfus bileşiminin değişmesi Alman devletinin yabancı işçilerden sağladığı gelirler azalttı, giderleri arttırdı. Üretime katılanların sayısı azalırken, yabancı işçilerin Almanya'da bakmakla yükümlü oldukları, üretime katılmayan aile bireylerinin sayısı hızla arttı. Nüfus bileşiminde böyle bir değişmenin en belirgin olduğu Türkiyeliler, bu değişmeden çıkarı bozulan Alman devletinin en sert önlemlerine hedef olmaktadır. Ancak bunu söylemek, Federal Almanya'daki tekelci sermayenin yabancı işçi sömürüsüne olan gereksiniminin dününü ve bugününü anlamak için yeterli değildir.

Bugün Federal Almanya'da aileleri ile birlikte yaklaşık 4,4 milyon yabancı işçi vardır. Bunun 2 milyonu çalışmaktadır. 2,4 milyonu ise bakmakla yükümlü oldukları üretime katılmayan aile bireyleridir. 1973'te Alman hükümeti Alman ekonomisinin daha fazla yabancı işçiyi kaldıramayacağını öne sürerek yabancı işçi alımını durdurduğunda, çalışan yabancı işçilerin sayısı 2.8 milyondu. Ancak Almanya'nın yakın tarihine göz attığımız zaman Alman kapitalizminin bundan daha fazla yabancı işçiyi kaldırabilmiş olduğunu görüyoruz. 1933'de faşistlerin iktidara gelmesi ile başlayan savaş ekonomisi döneminde yabancı işçilerin sayısı hızla artmaya başlamıştı. 1939 Mayıs'ında yabancı işçilerin sayısı 525 bin'di. 1939 Mayıs'ından 1944 Eylül'üne kadar 11 milyon Alman işçisi askere alınıp cepheye gönderilmişti. Buna karşılık 7.5 milyon yabancı işçi çalışıyordu. Bunun 1,8 milyonu savaş esirleriydi. Geri kalanını Slav ülkeleri, İtalya, Bulgaristan, İspanya, Romanya, Macaristan gibi 'dost' ve 'tarafsız' ülkelerden gelen işçiler oluşturuyordu. (Castles and Cossak, *Immigrant Workers and Class Structures in Europe,* s.23)

Almanya'daki bir bölge valisinin o dönemde yabancı işçilere ilişkin olarak söylemiş olduğu "tümüne olabilecek en yüksek sömürüyü sağlayacak, olabilecek en düşük maliyet sınırında yiyecek ve yer sağlanmalıdır" sözleri Alman burjuvazisinin yabancı işçilere karşı tutumunu çok iyi anlatmaktadır. (C.Ray Rist, *Die ungewisse Zukunft der Gastarbeiter,* s.63) 30 yıl sonra "demokratik" Alman burjuvazisi çok sayıda yabancı işçi alımına karar verdiği zaman "olabilecek en yüksek sömürüyü, olabilecek en az maliyet ile sağlamak" ilkesi değişmemişti. Ne kadar ve ne süre ile yabancı işçi alınacağı yalnızca çok yaygın bir açıklama olan "gelişen ekonominin gereksinimleri" ile belirlenmemektedir. Kapitalizm bu belirlemeyi, öncelikle kapitalistler için yaşamsal olan en ucuz maliyet ile emeğin en yüksek sömürüsü koşullarının nasıl sağlanabileceğini sürekli değerlendirerek yapar.

Kapitalistler ne kadar yabancı işçiye gereksinim olduğunu, kapitalist ekonomik sistemin yeniden üretiminin temel koşulu olan kârın ve buna bağlı olarak sermaye birikiminin karşı karşıya olduğu tehlikeleri gözönünde bulundurarak saptar.

Marks sermaye birikiminin dürtüsünün, sermayenin tek güdüsünün kâr olduğunu söylemektedir. Savaş sonrası Avrupa'nın devlet-tekelci kapitalist ekonomileri içine çekilen milyonlarca yabancı işçinin "kaderini" dün olduğu gibi bugün de sermayenin kâr güdüsü belirlemektedir.

Almanya II. Dünya Savaşı sonunda tam bir yıkım içindeydi. Ülke müttefik İngiliz, Fransız ve Amerikan emperyalist güçlerinin denetimi altına girmişti. Bu koşullarda Alman ekonomisinin yeniden kuruluşu bu güçler, özellikle Amerikan sermayesi tarafından başlatılmıştı. Savaş yıkıntıları üzerine kurulan ekonomide daha başından makina, tezgah üretimi, elektrik ve elektronik endüstrisi, otomotiv, kimya, demir ve çelik gibi endüstrilerde sabit sermaye yatırımı büyük ağırlıktaydı. Ortaya çıkan endüstri her türlü gününü doldurmuş unsurdan arınmış, bilim ve teknolojinin verebileceği en son araç ve gereçlerle donanmış, emek üretkenliği yüksek, sermaye-yoğun bir endüstriydi. Üretim araçlarının işçilerin denetimi altında olduğu sosyalizmde, böyle bir endüstride, aynı miktarda ürünü üretmek için gerekli emek-zamanı azalacağı için ortalama çalışma günü kısalır. Teknolojik düzey makinalaşma ilerlediği oranda işçilerin çalışma ve yaşam koşulları iyileşir. Üretim araçlarının üreticiyi denetlediği kapitalizm koşullarında, üretim araçlarındaki aynı gelişme çok farklı sonuçlar doğurmaktadır. Alman kapitalizmi büyük sayılarda yabancı işçi ithali kararını endüstriyel üretimde sabit sermaye yatırımının ve işçi üretkenliğinin doruk noktasında olduğu 1960-1970 yılları arasında almıştır.

Marks, *Kapital*'in III. cildinin 13. ve 14. bölümlerinde, sermaye birikiminin "evrensel yasası" dediği, kâr oranının düşme eğilimini ve kapitalizmin bu eğilime karşı durabilmek için uyguladığı önlemleri anlatmaktadır. Ayrıntılara girmeden söylersek, kâr oranının düşme eğilimi, temel olarak, sabit sermaye miktarı (makina, tezgah, fabrika, bina için kullanılan sermaye) değişken sermayeye (işgücü satın almak için kullanılan sermaye) oranla büyüdükçe, sömürü oranının aynı kaldığını varsayarsak, kâr oranının (kâr kütlesi olmayabilir) küçülme eğilimini anlatmaktadır. Emeğin artan üretkenliği, bir başka deyişle aynı miktarda emekle, daha çok hammadde ve benzeri girdinin mamul mala çevrilmesi, malın içindeki değişken sermaye miktarının, sermaye miktarına oranla giderek azalması anlamına gelir.

Bir yandan kapitalist, daha çok satabilmek için daha ucuz üretmek, daha ucuz üretmek için emek üretkenliğini arttırmak zorundadır. Ama öte yandan, yukarıdaki paragrafta değindiğimiz nedenle eğer kapitalist, sömürüsünü, artı değer oranını arttıracak yollar bulamazsa emek üretkenliği arttıkça, kâr oranının düşme eğilimi de artacaktır.

İç savaş sonrasında yabancı işçilerin çalıştırıldığı başlıca alanlara bakıldığı zaman, Almanya'nın savaş sonrası kapitalist endüstrisindeki kâr oranının düşme eğilimi ile yabancı işçilere izlenen siyaset arasındaki bağ görülmektedir.

Almanya Çalışma Bakanlığı yabancı işçi gereksinimi olan endüstrilerin ve gerekli işgücünün bir listesini yayınlamaktadır. Bu liste bundan sonra işçi gönderen ülkelerin ilgili kuruluşlarına iletilmektedir. Bu kuruluşlar da, gitmeye aday işçiler arasından en uygun olanları

seçmektedir. Bu yolla devlet gelecek işçi sayısını ve çalışacağı alanları merkezi olarak yönlendirmekte ve denetlemektedir. Bu listeler incelenince ortaya çıkan olguları şöyle sayabiliriz.

1. Yabancı işçi istemi en çok ortalamanın üstünde sermaye yoğun endüstrilerde ve gene ortalamanın üstünde emek yoğun hizmet sektörlerinde görülmektedir. Tablo 1 de bu olguyu ayrıntılı olarak kanıtlamaktadır. "Yapım endüstrisi" kümesinde toplanan çelik ve metal üretimi, tezgah yapımı, kimya ve sentetik madde endüstrileri, dokuma endüstrisi, elektrik ve elektronik endüstrisi, montaj endüstrisi, yabancı işçi çalıştırmakta tüm diğer endüstri dallarını gölgede bırakmaktadır. Almanya'daki döküm endüstrisinde her üç işçiden biri yabancıdır. Bu oran çelik endüstrisinde binde 5, diğerlerinde ise ortalama binde 4'tür. Türkiyeli erkek işçilerin yüzde 74.1'i, yapım ve inşaat endüstrilerinde, kadınların ise yüzde 56,6'i yapım endüstrisinde, 29,8'i hizmet sektöründe çalışmaktadır. (Mehrländer, Representativuntersuchung 1980). Ancak, servis sektöründe çalişan işçilerin sayısı 1965'-ten bu yana yüzde 325 artmıştır. Bu artış ekonominin tüm diğer dalları içinde en yükseğidir.

2. Alman endüstrisinin stediği yabancı işçi kalifiye işçi değildir. Tüm yabancı işçiler arasında vasıfsız ya da yarı-vasıflı olanlar yüzde 69,7'dir. Kadın işçiler arasında bu oran daha yüksektir: Yüzde 87,2. Türkiyeli erkek işçilerin yüzde 81,7'si, kadın işçilerin yüzde 94,7'si vasıfsız ya da yarı vasıflıdır. (agy, s.124)

3. Gelecek yabancı işçilerin üretim kapasitesinin zirvesinde, genç işçiler olması istenmektedir. 1968 yılında erkek yabancı işçilerin yüzde 75'i, kadınların yüzde 82'si 15-40 yaş gurubu arasındadır. 1980 yılında bu oranlar erkekler için yüzde 65,1, kadınlar için yüzde 74,7'dir. (agy, s.87)

4. Yabancı erkek işçi isteği en çok büyük ölçekli endüstriden gelirken, yabancı kadın işçi isteği küçük ve orta ölçekli endüstrilerden gelmiştir. Erkek yabancı işçilerin yüzde 31'i 1000'in üstünde işçi çalıştıran işyerlerinde, yüzde 52,5'i 200-1000 işçi çalıştıran işyerlerinde çalışmaktadır. Yabancı kadın işçilerin ise yüzde 31,9'u 1-50 işçi çalıştıran işyerlerinde, yüzde 65,8'i 1-500 işçi çalıştıran işyerlerinde çalışmaktadır. (agy, s.110)

Bu istatistik bilgileri özetlersek, şunları söyleyebiliriz: *Alman sermayesinin yabancı işgücüne olan gereksinimi ağırlıklı olarak, büyük ölçekli, sermaye yoğun yapım endüstrisi dallarında, maden ve inşaat endüstrisinde ve hizmet sektöründe çalışacak, üretkenliklerinin en üst düzeyinde olan vasıfsız ya da yarı vasıflı genç erkek ve kadın işçileredir.*

Bu istemleri, kapitalizmin diline çevirirsek aşağıdaki sonuçlara ulaşırız:

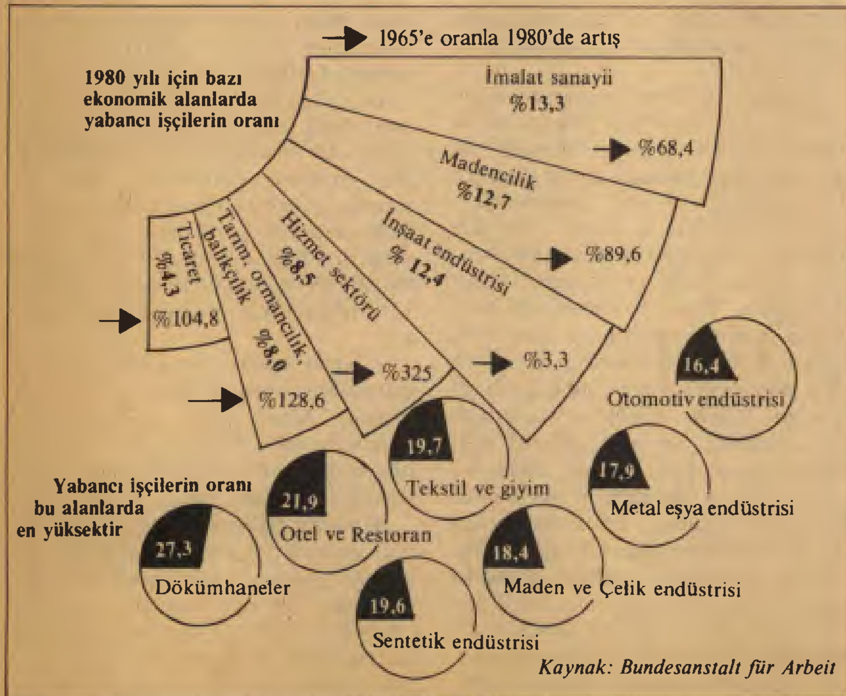
1. Hızlı sermaye birikimi döneminde, ucuz emeğin, orta ve az gelişmiş ülkelerden ileri kapitalist ülkelerin sermaye-yoğun endüstrilerine aktarılması, emeğe olan talep, emek arzını geçici olarak aşsa bile, emeğe daha az ücret ödenmesi anlamına gelir. Almanya'nın en çok yabancı işgücü kullanan en güçlü endüstrileri sözünü ettiğimiz dönemde en hızlı büyüyen sektörler olmuştur. Daha önce de söylediğimiz gibi, işgücüne sermaye yatırımının, makina, alet vb. alanlardaki sermaye yatırımına *oranla* sürekli olarak azalmasına karşın, işgücüne olan talep mutlak olarak arttı. Bu nedenle, kapitalistin, işgücü maliyetlerinin yükünü azaltmak ve kârları yükseltmek için pazarda en ucuz işgücünü satın almaya çalışması — gerekliyse ithal etmesi — doğaldır.

2. Endüstri üretimi sürecinde bilimsel-teknolojik gelişme vasıflı işçinin önemini azaltır. Kapitalistin vasıfsız ve yarı-vasıflı işgücünü satın almasını sağlar ve böylece gene işgücü maliyetlerini düşürür ve kârları yükseltir. Bu nedenle üretim sürecinin rasyonalleştirilmesi, ülke içinde yeni yatırımlar yapmak için sermaye-yoğun endüstriler arasında en güçlü özendirici oldu ve öyle olmayı sürdürüyor. *(Altvater et al Vom Wirtschafswunder zur Wirtschaftskrise,* s.270)

3. Kapitalizm her zaman için ağırlıklı olarak genç, enerjik işgücünü kullanmayı tercih eder. Çünkü genç bir işçinin emek üretkenliği yüksektir ve bu nedenle yarattığı artık-değer, ortalama artık-değerin üstündedir. Bu, kapitalist için, ortalama kârın üstünde bir kâr anlamına gelir. Bununla birlikte Alman kapitalizmi için genç işgücü gereksinimi savaş sonrasını izleyen yirmi yıl içinde aşırı derecede yüksekti. Geçen sayımızda yayınlanan Çek-Al'da kısaca sözünü ettiğimiz gibi, burjuva devleti aynı zamanda genç yabancı işçilerin ödediği vergilerden, eğitim giderleri vb. devlet harcamalarındaki tasarruftan önemli bir kâr elde etti.

4. Kapitalist ekonominin farklı kollarında gerçekleşen kâr oranı sermaye bileşimi ve sömürü oranına göre değişiklikler gösterir. Ancak, Marks'ın belirttiği gibi tekil kapitalistlerin gerçekleştirdiği değişik kâr oranları birbirlerini dengeleyerek bir ortalama kâr oranı oluşturur. Yabancı işçi özellikle de otelcilik, temizlik vb. gibi emek yoğun sektörlerdeki yabancı kadın işçi tercihi genel boyutlarda kâr oranı ortalamasını yükseltme işlevi görmektedir. Üretken olmayan hizmet sektöründe gerçekleşen mutlak kâr kütlesi, üretken endüstri sektöründe gerçekleşen kâr kütlesine oranla küçük olmakla birlikte, sermayenin bileşiminde emeğin tuttuğu fazla yer nedeni ile hizmet sektöründe kâr oranı daha yüksek olmaktadır. Hizmet sektöründe 1965'ten başlayarak yabancı işçi kullanımındaki artış kısmen ekonomi içine çekilen yabancı kadın işçilerin sayısındaki artıştan kaynaklanmaktadır. İleride göreceğimiz gibi en düşük ücret alan gurup yabancı kadın işçilerdir.

Özetlersek, *Alman sermayesinin yabancı işçi getirme kararının altında, sermayenin bileşiminde aleyhine varolan*

Kaynak: Bundesanstalt für Arbeit

duruma karşın yüksek kâr oranları gerçekleştirebilmek için süper kâr elde etme isteği ve olanağı yatmaktadır.

Alman kapitalizmi yabancı işçinin "stratejik" kullanımı yoluyla kâr oranında düşme eğilimine karşı durmaya çalışmıştır.

Marks, pratikte kâr oranının düşme eğilimine karşı altı etkenden sözetmektedir: 1. Sömürü oranının arttırılması. 2. Ücretin işgücü değerinin altına düşürülmesi. 3. Sabit sermaye ögelerinin ucuzlaması. 4. Göreceli nüfus fazlası (endüstri yedek ordusu). 5. Dış ticaret. 6. Stok miktarları.

Bu yazımızda 3. 5. ve 6. etkenlerin üzerinde durmayacak, diğer etkenleri ise ayrı ayrı ele alacağız.

1. Sömürü oranının arttırılması

Sömürü oranındaki artış, temel olarak, sabit sermaye giderinde oransal bir artış olmadan işgücünden daha fazla artıkdeğer elde etmek anlamına gelir. Bunun iki ana gerçekleştirilme biçimi emeğin yoğunlaştırılması ve işgünün uzatılmasıdır. Makinaları hızlandırmak, üretimin rasyonalizasyonu ve benzeri yöntemler ile aynı zaman sürecinde daha çok iş yaptırılarak emek yoğunluğu arttırılır. İşgünü ise fazla mesai ve vardiya ile uzatılabilir.

Tablo 2

YABANCI İŞÇİLER ARASINDA PARÇABAŞI ÇALIŞANLAR

Ulusu	Erkek	Kadın	Toplam
Türkiyeli	%41,4	%42,0	%41,7
Yugoslav	%28,0	%27,7	%27,9
İtalyan	%30,9	%34,8	%32,9
Yunanlı	%34,9	%42,0	%38,5
İspanyol	%31,6	%32,9	%32,5
Portekizli	%45,3	%38,8	%42,1

(Kaynak: Mehrlander, Represantativuntersuchung 1980)

Tablo 2, yabancı işçilerin değişik kesimlerinin üçte biri ile yarısı arasında bir oranın parça başı çalışmakta olduğunu göstermektedir. Parça başı çalışma, doğası gereği üretimi yoğunlaştırma, ürünü arttırma yönünde işler.

Çok sayıda yabancı işçi montaj bantlarında bant sistemi, akort vb. yöntemler ile çalışmaktadır. Bunlar da tekil işçilerin üretimini arttırmak için kullanılan yöntemlerdir. Bütün bunların sonucunda, 1978 yılında, 1960 yılında üretilen malların iki katı, yüzde yirmi daha az emek kullanılarak gerçekleştirildi. (Press and Information Office of the Government of the FRG, *Information Bulletin,* No 4)

Yabancı erkek işçilerin yüzde 44,2'si ve kadın işçilerin yüzde 27,5'i vardiya usulü çalışmaktadır. Yine, erkek işçilerin yüzde 47,7'si, kadın işçilerin yüzde 29,5'i haftada 41 ile 56 saat arasında çalışmaktadır. Türkiye'deki çalışma koşullarıyla kıyaslandığı zaman bunda olağanüstü birşey olmayabilir. Ne var ki Almanya'da 8 saatlik çalışma gününe 1918'de geçilmişti.

2. Ücretin işgücü değerinin altına düşürülmesi

Emeğin değeri, iki gurup ögeden oluşur. *Birincisi,* işgücünün salt fiziksel varlığının, *ikincisi* ise tarihsel ve toplumsal olarak belirlenmiş düzeyde işgücünün yeniden üretimi ve korunması için gerekli olan gereksinimlerin değeridir.

Burjuvazinin ölüm kalım savaşımında olduğu Türkiye gibi emek ihraç eden orta derecede gelişmiş ya da az gelişmiş ülkelerde, işçiye ödenen asgari ücret yalnızca tarihsel ve toplumsal olarak belirlenmiş düzeyin altında olmakla kalmıyor, fiziksel sınırın da altına iniyor. Bu işçinin açlıkla yüzyüze gelmesi, evsiz barksız kalması demektir. Almanya gibi, burjuvazinin olanaklarının çok daha geniş olduğu ileri kapitalist emperyalist ülkelerde asgari ücret, işgücünün yeniden üretimi ve korunması için gerekli asgari yaşam düzeyinin üstündedir. Çoğu durumda, göçmen işçiye, sendika ile işverenler konfederasyonu arasında yapılan bir anlaşmayla belirlenerek verilen asgari ücret, yabancı işgücü değerinin Alman toplumunun tarihsel ve toplumsal olarak belirlenmiş yaşam düzeyinin altında tutulması anlamına gelir.

"Statistisches Bundesamt"'a göre 1980'de endüstride tüm erkek işçilere (Alman ve yabancı işçiler birlikte) ödenen ortalama net saat ücreti 14.35 DM, kadın işçilere ödenen ise 10.38 DM'tı. Tablo 3 yabancı emekçilerin büyük çoğunluğuna ödenen saat ücretinin bu "ortalama"nın altında olduğunu gösteriyor.

Tablo 3

ORTALAMA SAAT ÜCRETLERİNİN ALTINDA ÜCRET ALAN YABANCI İŞÇİLER

Ulusu	Erkek	Kadın
Türkiyeli	%77,4	%92,3
Yugoslav	%67,9	%81,0
İtalyan	%78,7	%89,6
Yunanlı	%74,3	%83,9
İspanyol	%79,0	%80,7
Portekiz	%78,7	%88,6
Toplam	**%76,0**	**%86,0**

Erkekler için verilen yüzdeler saat başına 14.35DM'tan daha az kazananlar, kadınlar için ise saat başına 10,38DM'tan az kazananların oranlarını vermektedir.

(*Kaynak: Mehrlander, Representativuntersuchung 1980* ve kendi hesaplamalarımız.

Bazı endüstri dallarında işgücünün üçte birinden fazlasının yabancı işçilerden oluştuğunu dikkate alırsak, hem Alman, hem yabancı işçiler için verilen yukarıdaki sayılar gerçekte yabancı işçilerin durumunu yansıtmaktan uzaktır. Sayılar yalnızca, gerçekte çok daha sert işleyen bir eğilimi anlatıyor.

Net aylık ücretlerin durumu da aynı derecede kötüdür. "Statistisches Bundesamt", tüm işçiler ve çalışanlar, erkek ve kadın işçiler için ortalama aylık geliri, 1980'in ilk yarısında 1698 DM olarak hesaplamıştır. Yabancı işçilerin büyük çoğunluğunun aldığı ücret bu ortalamanın altındadır. Tablo 4 bunu gösteriyor.

Tablo 4

ORTALAMA AYLIK GELİRİN ALTINDA GELİRLİ YABANCI İŞÇİLER

Ulusu	Erkek	Kadın
Türkiyeli	%54,1	%82,0
Yugoslav	%40.0	%75.3
İtalyan	%61,2	%81,8
Yunanlı	%49,3	%74,4
İspanyol	%57,3	%80,3
Portekizli	%61,0	%89,7
Toplam	%54,0	%81,0

Erkekler için verilen yüzdeler 1800DM'tan daha az olanlar/aylık net, kadınlar için ise 1500DM'tan daha az olanlar/aylık net oranlarıdır.

Kaynak: Mehrlander, agy, ve kendi hesaplarımız.

Her iki durumda da özellikle vurgulanması gereken kadın yabancı işçilerin olağanüstü kötü durumlarıdır. Kadın işçiler için belirlenen ortalama, erkek işçilere verilenden oldukça düşüktür. Bunun yanısıra korkunç derecede yüksek bir oranda yabancı kadın işçinin kazancı, bu düşük ortalamanın da altındadır. Bu, uluslararası çapta emperyalist sermayenin yeniden ürettiği ucuz emeğin, özellikle kadın emeğinin azgın sömürüsüdür. (R.Yürükoğlu, *Durum ve Görevlerimiz 1983,* s.21)

Göçmen işçiler umutsuzca, iş bulabilmek için, her koşul altında, ne kadar düşük ücretle olursa olsun çalışmaya hazır olarak Almanya'ya ulaşıyorlar. İşverenle pazarlık edebilmek açısından elleri zayıf oluyor. Çünkü Almanya'daki sermaye-emek ilişkisine alışmaları genellikle uzun bir süre alıyor. Dil sorunları oluyor, hakları sınırlı da olsa bunların ne olduğunu bilmiyorlar. Kapitalistlerin göçmen işçileri daha kolay

sömürebilmelerine yol açan bir faktör de şu oluyor: Göçmen işçilerin çoğunun bir ayakları kendi ülkelerindedir. Kendi ülkelerindeki yaşam düzeyini ve ücretleri Almanya'dakiyle karşılaştırıyorlar. Ücretleri sanki lira, drahmi ya da peso olarak algılıyorlar. Yabancı işçilerin tatillerde ülkelerine dönmeleri bu olguyu güçlendiriyor. Emeklerinin karşılığını almış oldukları illüzyonuna daha kolay kapılıyorlar. Alman emperyalist kapitalisti de bu illüzyonu yabancı işçilere, Almanya'daki ortalama yaşam düzeyine oranla daha az ücret ödemeyi sürdürebilmek için özellikle kullanıyor.

Türkiye'deki faşist cunta ve kötüleşen ekonomik ve siyasal koşullar Türkiyeli işçilerin ülkelerine dönme isteğini kırıyor ve onları Almanya'daki yaşam ve çalışma koşullarına daha gerçekçi bir açıdan bakmaya itiyor.

Buraya dek söylediklerimizi özetlersek, Almanya'daki göçmen işçinin sermayenin istediğini tam anlamıyla karşıladığını söyleyebiliriz: "Yüksek kapitalist kâr, fiziksel minimumdaki ücretler ve fiziksel maksimumdaki çalışma saatleri ile sağlanıyor." (K.Marks, *Marks-Engels Toplu Yapıtlar,* c.16, s.149)

3. Göreli artık-nüfus

Marks'ın bu kavramı "yedek sanayi-ordusu" diye bilinir. Marks, artık sermayenin büyümesini isteyen kapitalist üretimin, nüfusun doğal artışının yarattığı kullanılabilir emek gücünün niceliği ile yetinmediğini söyler. Kapitalizm elini bağlamamak için *doğal sınırlamalardan* bağımsız bir yedek sanayi ordusuna gereksinim duyar. (Marks, *Kapital,* c.1, s.644)

Emeğin üretkenliği, sermaye birikimi ne kadar büyükse, gerekli değişken sermayenin miktarı oransal olarak o kadar az olacaktır. Bu, çalışan mutlak işçi sayısının sürekli artması ve sabit sermayenin büyümesine karşın, değişken sermayenin oransal olarak azalmasına yolaçar. Bunun sonucu, yapay olarak yaratılan artık nüfus, yedek sanayi ordusu, işsizler ordusudur. Emekçinin üretkenliği ne kadar yüksekse, yaşama koşulları o denli büyük bir tehlikeyle karşı karşıya gelir. İşçi daha çok ve daha iyi çalıştıkça, yarın işsiz kalma tehlikesi de o denli büyüyecektir. Bu mantığın yalnızca kapitalizm koşullarında anlamı olabilir.

"İşçi sınıfının çalışmakta olan kesiminin fazla çalışması, yedeklerinin saflarını çoğaltır, öte yandan bu yedeğin sürekli uyguladığı rekabetin baskısı, çalışmakta olan işçileri fazla emeği sağlamayı sürdürmeye ve sermayenin diktatörlüğüne boyun eğmeye zorlar. İşçi sınıfının bir kesimi, öteki kesiminin fazla emeği nedeniyle zorunlu bir hareketsizliğe bırakılır ve kapitalist için zenginlik kaynağı olur, toplumsal birikimin gelişmesine eşlik eden bir düzeyde yedek sanayi ordusunun üretimini giderek hızlandırır." (Marks, *Kapital,* c.1, s.665-666)

Yedek sanayi ordusunun ikili bir işlevi vardır: *Birincisi,* hazır kullanılabilir işgücünü sağlar. Bu işgücü genişleme döneminde endüstri üretimine çekilir, büzülme döneminde yeniden atılır. *İkincisi,* bu yedek ordu, işçi sınıfı içinde iş bulma konusunda bir rekabet yaratır. Büyük bir yedek sanayi ordusunun varlığı,işçilerin yüksek ücret, daha iyi çalışma koşulları istemlerini, işini kaybedeceği korkusuyla kontrol altında tutacaktır. "İşçi ücreti tamamen yedek sanayi ordusunun genişlemesi ve büzülmesi ile düzenlenir." (Marks, *Kapital,* c.1, s.666)

Proletaryanın düşük sınıf bilinciyle birleşen büyük bir yedek sanayi ordusunun olduğu her ülkede, işçi sınıfının gücü — işçilerin çalışan kesimlerinin ekonomik eylemleri ne kadar militan olursa olsun — büyük oranda azalacaktır. Yedek sanayi ordusu statik değildir, unsurları sürekli değişir. Her işçi bu ordunun potansiyel bir üyesidir.

Savaş sonrası, Almanya'daki kapitalizmin yeniden kuruluşu dönemine baktığımızda, göçmen işçinin tam da yukarıda anlattığımız ikili işlevi gördüğünü anlarız: Sermayenin hızla genişlediği her yerde özgürce kullanılabilen artık bir emek ordusunun yaratılması ve daha büyük bir sermaye birikimini sağlayabilmek için işçi sınıfının çalışan kesiminin isteklerini kontrol altında tutacak bir rekabetin yaratılması. Tablo 5'te yedek sanayi ordusunun azalması ile yabancı işgücü ithali arasında doğrudan bir bağ olduğunu açıkça görüyoruz.

Tablo 5

YAPIM ENDÜSTRİSİNDE İŞSİZLİK VE YABANCI İŞÇİ SAYISI

Yıllar	İşsiz sayısı	Yabancı işçi sayısı
1950	1.580.000	—
1954	1.221.000	72.906
1959	476.000	160.829
1964	169.000	932.932
1969	179.000	1.372.059
1974	582.000	2.331.173
1977	1.030.000	1.888.585

Yabancı işgücü bir yandan hızlı sermaye birikimi istemlerini doyurmak, öte yandan yedek işsizler ordusunu muhafaza etmek için ithal edildi. Fransa'nın 5 Yıllık Plan'ında "teknolojik olarak belirlenmiş işsizlik"ten (yani teknolojik gelişmenin yarattığı işsizlikten) ayrı olarak fazladan bir işsizliğe olan gereksinim açıkça dile getiriliyor. Bu tür fazladan bir işsizlik "sosyal gerilimi yumuşatıyor" deniyor. (Paolo Cinnani, *Emigration und Arbeitereinheit,* s.18) Bu işsizliğin "sosyal gerilimi yumuşatmasının" nedeni, işçi sınıfını zayıflatmasıdır. 1950'lerin sonundan beri ücretlerin önemli ölçüde artmasına karşın, ücretlerin kârlara oranı son yirmi yıldır geriledi (agy, s.6)

Burada yabancı işçilere karşı Alman devletinin uyguladığı siyasetten de kısaca sözetmek istiyoruz. Son birkaç yıldır devlet, yabancı işçilerin işsizliğe neden oldukları, işsizlikle "savaşmak" için yabancı işçilerin azaltılması gerektiğinin propagandasını yapıyor. Devlet dikkati, işsizliğin gerçek nedenlerinden başka yönlere kaydırmak, enternasyonalist sınıf bilincinin gelişmesini ve işçiler arasında birliği engellemek için Alman ve yabancı işçileri bölmek istiyor. Yabancı işçiler ülkeye emperyalist sermayenin süper kârlarını arttırmak için çağrıldı. Çünkü yeterli işsizlik yoktu. Ama şimdi burjuvazi dönüp kendi kâr hırsının yarattığı kurbanları suçluyor! Alman devletinin yeni "entegrasyon" siyaseti en başta bu çerçevede anlaşılmalıdır. Yabancı işçi, bir yandan sermaye için süper kâr yaratırken, öte yandan burjuvazi tarafından işçi sınıfı içinde büyüyen hoşnutsuzluk ve öfkeyi yumuşatmak, "toplumsal barışı" korumak amacıyla kullanılmaktadır. Burjuvazi daha iyi bir çözüm bulmadığı sürece dayanabileceği artık bir nüfus yaratmak istiyor. Burjuvazinin bu isteği Türkiyeli komünistlerin ya da Alman işçilerinin entegrasyona karşı olmasını getirmemelidir. Tam tersine işçi sınıfının dünya çapında entegrasyonu, proletarya enternasyonalizminin yalnızca pratik bir anlatımıdır.

İşçi sınıfının dünya çapında entegrasyonu yalnızca olumlu bir gelişme değil, günümüz dünyasında her geçen gün önemi artan bir zorunluluktur. Bu başkadır, *burjuvazinin* "entegrasyonu" nasıl kullanmak istediği başkadır.

Burjuvazinin elinde entegrasyon, işçi sınıfını birleştiren değil, derinden bölmeyi amaçlayan bir araç, elinden almamız ve ona karşı döndürmemiz gereken bir silahtır. Burjuvazi daha iyi bir eğitim ve "hemen hemen" eşit olanaklar yaratarak, yabancı işçilerin ikinci ve üçüncü nesillerinin entegrasyonundan söz ederken, ikinci ve üçüncü nesilden yabancı işçileri, daha kârlı olarak sömürülebilen işgücüne dönüştürmek istiyor. "Yeni" yabancı işçi daha iyi eğitilecek ama daha çok va daha iyi üretirken, daha az ücret almaya devam edecek. Burjuvazinin "cömertliğinin" sınırı budur. Ama biz uluslararası işçi sınıfının *gerçek* entegrasyonunu istiyoruz. Almanya'daki yabancı işçiler için *ilk* adım eşit siyasal haklar ve eşit ücret için kararlı bir savaş yükseltmektir.

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

Sabah beşte komünist propaganda

Partimizin Eşgüdüm Komitesi, *İşçinin Sesi*'nin 214-215. sayısında yayınlanan bildirisinde, "örgüt seferberliğinden demir disiplin, merkeziyetçilik, sımsıkı yoldaşça güven ve *yığınlarla bağ* konularında daha ilerlemiş bir parti olarak çıkmak" hedefini gösterdi.

Hamburg örgütümüzde disiplini, merkeziliği ve yoldaşça güveni geliştirmek için çalışmanın yanı sıra yığınlarla bağımızı güçlendirmek için *İşçinin Sesi*'ni daha sistemli olarak dağıtmaya başladık. Gazete dağıtımını düzenli ve sürekli duruma getirmekte kararlı olduğumuz bölgeler, semt ve fabrika önü satışları için bir plan hazırladık. İlk üç haftalık uygulamalar başarılı bir eğri çizdi. Bu görevde çalışan kadromuzu bir kat arttırdık.

Yoldaşlarımız özellikle fabrika önü satışlarında, gerek yığınsal katılımları, gerekse günün somut konularına göre yaptıkları propaganda ile büyük ilgi topluyorlar. Arada kızan, tepki gösteren işçiler de çıkmıyor değil. Ancak öylelerinin bile kızgınlıklarını dile getiren cümlelerinin içinde bir saygınlık yattığını görüyoruz.

Düzenli sabah satışına gittiğimiz 7-8 bin kişinin çalıştığı DOG işçilerinden bu konuda iki örnek verelim: Geçtiğimiz Perşembe sabahı güçlü bir şekilde satış yapmaya gittik. Yoldaşlarımız akın akın geçmekte olan işçilerin arasına daldılar. Sesli propagandaya başladılar. İşçilerin bir kesimi "yahu adamlara helal olsun sabahın 5'inde yağmur çamur demeden buralara kadar geliyorlar" dedi. Bir kaç tane işçi ise şöyle bir tepki gösteriyordu: "Kardeşim sabahın beşinde bile komünist propaganda için geliyorlar." Bu "tepkinin" içinde gazete satışına işçilerin çalışmaya başlama saatinde, görev bilinci ile propaganda yapmaya gelen yoldaşlarımıza saygınlık yatmaktadır. Biz bu çalışmayı bu işyerinde fabrika içi satışlara büyütmeyi amaçlıyoruz. Dağıtım ağımızı yeni fabrikalara yayıyoruz.

Yığın çalışmasını yükseltmek, sağlıklı yoldan parti üye sayısını arttırma böyle gerçekleşecektir!

Alt bölge semt satışlarımız da oldukça başarılı geçiyor. Bunun en iyi göstergesi örgütümüzdeki seminerlere ilginin bu dönemde yeniden büyük boyutlar almış olmasıdır.

Doğaldır ki çalışmaların yanısıra, yayın satış ilişkilerini düzenli ilişkiye dönüştürme, ev ziyaretlerini arttırma görevlerimiz sürmektedir. Bunların doğuracağı sonuçların Hamburg örgütünü bugünkü gücünün iki katına büyümek olmasını amaçlıyoruz. Yapılan bütün bu çalışmaların yoldaşlarımız üzerinde büyük etkisi oluyor. İşçilere ulaşabilmek, onlarla bağ kurabilmek, işçilerle birlikte ayağa kalkma disiplinimizi, komünist kişiliğimizi geliştiriyor.

Hamburg *İşçinin Sesi* Dağıtımı olarak örgüt seferberliğinden gazete satışlarımızı en az bir kat arttırarak çıkacağız.

Hamburg
İşçinin Sesi Dağıtımı

Sosyalist yığın örgütleri

Sosyalist yığın örgütü (SYÖ), sınıfsal özü açısından proletarya örgütüdür. Toplumun ezilen emekçi halk sınıflarının üyelerini içinde taşır.

> "Sosyalist yığın örgütünün varoluş nedeni, işlevi partinin tutumunu yığınlara ulaştırmak ve giderek genişleyen sempatizan havuzları yaratmaktır". (R. Yürükoğlu, "Sosyalist yığın örgütü üzerine", *İşçinin Sesi*, sayı:224)

Oportünist yığın örgütleri 1975-78 yılları arası hızlı bir büyüme gösterdi. Yapılan örgütlenme kof, çalışmalar plansız programsızdı. Yapılan yanlışların üzerine gidilmiyor, nedeni araştırılmıyordu. Bu çarpık bir büyümeydi. Eksikliğini beraberinde getiriyordu: "Yayınlarımızda şu konuyu yazarsak halktan soyutlanırız" anlayışı yaygındı. Komünizmin kızıllığı pembeye, beyaza boyanmaya başlanmıştı. Partiden sözedilmez, ismi ağıza alınmazdı. "Biz demokratik kitle örgütüyüz" sözü tutumda bulanıklığın, pasifliğin tılsımlı gerekçesiydi. Verilen seminerlerin içeriği düşüktü. Oluşturulan okuma gurupları düzensiz toplanırdı ve çalışmaları çok verimsizdi. Kaldı ki yığın örgütlerinin yöneticilerinin ideolojik düzeyi yetersizdi. A bölgesinin örgütlenme anlayışı B bölgesinin örgütlenme anlayışından farklı olabiliyordu. Bölgeler arası anlaşmazlıklar çıkıyordu. Kitle örgütlerinin tabanına yeterli ideoloji verilmemesi, günün somut sorunlarından hareket edilmemesi, yığınlara aktarılan, ajitasyon ve propagandanın devrimci içerikten yoksun olması sonuçta dağılmayı getirdi.

> "SYÖ'nün amacı her somut devrimci aşamada işçi sınıfına o aşamanın hedeflerini gerçekleştirmede omuz vermektir." (agy)

Örgüt seferberliği ile yığın çalışmamız büyük bir canlılık kazandı. Yığın çalışmamızda hepimizin yanlışları, eksikleri olmaktadır. Yanlışların kaynaklandığı bir nokta, karşımızdaki insanın sorunlarına göre değil, kafamızda olan sorunlar üzerinde konuşmaktır. Bir örnek verirsek, yığın çalışmasında işçiye gidip, sürekli öğrencinin sorunundan söz etmek, öğrenci ile yalnız ev kadınının sorunları üstüne konuşmak zaman zaman olabilmektedir. Böyle bir çalışma ile çok az sonuç çıkar. Çünkü sorunlar yabancıdır. İşçiyle fabrikadaki kötü çalışma koşulları, öğrenciyle öğreniminde karşılaştığı zorlukları, emekçi kadınla çocuğunu bırakacak yeri olmamasını çoğu kez çocuğunu da kendisiyle birlikte fabrikaya götürmesi gerekliliği üstüne konuşabiliyorsak, diyalog kurmak kolay olmaktadır. Bunu yapabilmek yığınlara yakın olmayı, onların sorunlarını öğrenmeyi anlamayı gerektirmektedir.

Eğer ilişki kurduğumuz yığınların sorunlarını öğrenir, onlarla kaynaşabilirsek, bu sorunların kalıcı çözümünün, çıkış yolunun ileri demokratik halk devrimi ile olanaklı olduğunu gösterebiliriz.

Yığınlarla bağ kurar, evine gider, çalıştığı yerde ziyaret edebiliriz. Yemek yer, çay içer, sohbet ederiz. "İyi insanlar" derler, orada kalır. İleriye gitmez. Somut sorunlarından çıkarak ileriye biz götüreceğiz.

Yığınların yaşamının değişik yönlerinin örgütlenmesine de öncülük edebilmek gerekiyor. Folklordan hoşlanıyorlar. Bunun için biraraya geliyorlar. Müzik seviyorlar, koroda söylemek istiyorlarsa, koro çalışması yaparız.

> "Bu sorunların hepsiyle boğuşuruz. Ama ajitasyon ve propagandamızın devrimci içeriğini hiçbir biçimde budamayız. Çalışmayı o sorun çerçevesinde dondurmaz, onu ustaca devrim kanalına aktarmaya çalışırız." (agy)

Lale Özmen, Londra

ANAHTAR

LEGAL DERNEKLERDE KOMÜNİST ÇALIŞMA ÜSTÜNE

Geçen sayımızda, Bolşeviklerin legal olanaklardan yararlanmaya ne denli önem verdiklerini gördük. Özellikle gericilik döneminde, legal olanaklardan yararlanmak illegal partiyi güçlendirme kavramının ayrılmaz bir parçasıdır. Bu sayımızda, Lenin'in legal derneklerde çalışmaya ilişkin görüşlerini aktarmaya çalışacağız.

Rusya 1907'de gericilik dönemine girince, Bolşevikler yığın çalışması üzerinde önemle durmaya başladılar. Lenin'in yazdığı ve RSDİP'nin 1908'de yapılan 5. Konferans'ında onaylanan kararda şöyle deniyor:

"... Önce olduğu gibi, şimdi de Sosyal Demokrasi'nin (Komünistlerin—İ.S.) temel görevi olan yığınlar arasında çalışma için, dikkatler, illegal parti örgütünü inşa etmeye ve güçlendirmeye odaklaştırılmalıdır. ... Ancak bu örgütün sallantısız etkisi altında, tüm yığın çalışması, Duma gurubunun tüm denetimi, Parti'nin Duma gurubu çevresindeki tüm çalışması, legal ve yarı legal örgütlerin tüm kullanımı, Sosyal Demokrasi'nin (Komünizmin — İ.S.) sınıf amaçlarını düzeysizleştirmeden, düzgün bir biçimde ayarlanabilir." (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İngilizce basım, c.15, s.325)

Görüldüğü gibi temel görev diye konan yığın çalışmasında, legal ve yarı legal örgütlerin doğru kullanımı için partinin güçlendirilmesi ana koşul olarak vurgulanıyor. Bu vurgu, önce partiyi güçlendirip sonra legal derneklerde çalışma yapmak diye anlaşılmamalıdır. Buradaki temel anlayış, legal derneklerde çalışma yaparken de ana dikkati, birincil önemi, partiyi güçlendirmeye, parti hattını savunmaya odaklaştırmaktır. Burada, legal derneklerde partizanca çalışma vurgulanıyor. Bu, Lenin'in, legal derneklerde çalışmaya ilişkin her zaman vurguladığı ana fikirdir.

1909'da yazdığı *Yolda* yazısında Lenin şöyle diyor:

"... Her Parti hücresi ve işçi komitesi, 'yığınlar arasında ajitasyon, propaganda ve pratik örgütleyici çalışma için bir üs' durumuna gelmelidir. Yani, yığınlar nereye gidiyorsa oraya gitmeliler ve her adımda, yığınların bilincini sosyalizm yönünde itmeye, her özel sorunu proletaryanın genel görevleriyle bağlamaya, her örgütlenme eylemini *sınıfı* pekiştirme eylemine dönüştürmeye, enerji ve ideolojik etkileme gücüyle (konumun ve titrin gücüyle değil tabii) tüm proleter legal örgütlerinde yönetici rolü kazanmaya çalışmalıdırlar. Bu hücreler ve komiteler zaman zaman çok küçük olsalar bile, Parti geleneği ve Parti örgütü, belirli bir sınıf programı onları birbirleriyle bağlayacaktır. Ve böylece, Parti'nin iki ya da üç Sosyal Demokrat (Komünist — İ.S.) üyesi, biçimsiz bir legal örgüte gömülmeyi önleyebilecek ve her koşulda, her ortamda ve her türlü durumda *Parti* hattını izleyebilecek, çevreyi Parti bütününün ruhunda etkileyebilecek ve çevrenin onları yutmasına izin vermeyecektir." (Lenin, c.15, s.354)

Lenin'in bu sözleri, iki-üç kişi de olsalar, komünistlerin legal örgütü parti doğrultusunda etkilemek için çalışmaları gerektiğini, legal örgütün işleyişi içinde boğulmamaları, çevrenin onları değil, onların çevreyi etkilemeleri gerektiğini çok güzel anlatıyor. İki-üç kişi de olsalar, komünistler, legal örgütlerde, işçi sınıfının bağımsız sınıf partisinin ruhunu taşımak zorundadırlar.

Rusya'da gericilik dönemi koşullarında, Bolşevikler legal örgütlerde çalışma üzerinde önemle dururken, aynı yıllarda konu II. Enternasyonal'de de sık sık tartışılmaya başlandı. 1910'da II. Enternasyonal'in Kopenhag'daki kongresinde işçi tüketim kooperatiflerinde çalışma ele alındı ve iki farklı görüş çıktı.

Sendikaların tarafsızlığını savunan oportünist çizgi, işçi tüketim kooperatiflerinin de partiden tarafsız olmasını savundu. Bu doğrultudaki karar taslağını Lenin, küçük burjuva olarak niteledi ve bu anlayışın, kooperatifleri, proletaryanın sınıf savaşımında bir araç olarak görmediğini, kooperatiflerin amacını burjuva reformistlerinin, ilerici patronların bile kabul edebileceği genel sözlerle tanımladığını söyledi. (Lenin, c.16, s.276)

Lenin'in proleter sınıf savaşımı çizgisi diye tanımladığı anlayışı savunan öteki karar taslağı, kooperatiflerin bir sınıf örgütü olarak işlev görüp görmemesinin nasıl yönlendirildiğine bağlı olduğunu söylüyordu. Doğru yönlendirilirse, kooperatiflerin, işçi sınıfının sermayeye karşı savaşımında kısıtlı ama yararlı bir işlev göreceğini savunuyordu. Bu taslağı destekleyenlerden bazıları, partililerin, *kooperatifçi* sosyalistler değil, *sosyalist* kooperatifçiler olarak bu örgütlerde çalışmaları gerektiğini ileri sürdüler. (Lenin, c.16, s.276-277)

Lenin, bu karar taslağını hazırlayan komisyonda çalıştı ve kendisi de komisyona bir taslak önerdi. Bu, Bolşeviklerin legal örgütlere nasıl sınıf savaşımının çıkarları, partinin yönetici rolü açısından baktıklarını gösteren güzel bir örnektir. (Lenin, c.16, s.265-266)

Bu taslakta önce kooperatiflerin yararlı (sömürüyü azaltıcı etki, grevlerde dayanışma, sosyalist toplumdaki ekonomik yaşamı örgütleme rolüne hazırlık) yanları ve kısıtlı, zararlı olabilecek (yararın sömürü düzeni çerçevesinde kalışı, burjuva anonim şirketine dejenere olma tehlikesi, devrim yerine çözüm olma yanılgısını yaratma eğilimi) yanları değerlendirildikten sonra, tüm dünya işçilerine özetle şu çağrı yapılıyor:

1) Kooperatiflere katılmak, onları geliştirmek ve örgütlenmelerini demokratik temelde (ucuz giriş ücreti, bir kişiye bir hisse, vb.) yönlendirmek.

2. Kooperatiflerde sürekli sosyalist propaganda ajitasyon yaparak, sınıf savaşımı ve sosyalizm ülkülerinin işçi yığını arasında yayılmasını sağlamak.

3. Buralarda sosyalist anlayışın gelişmesiyle, kooperatiflerle sosyalist parti ve sendikalar arasında organik bağlar kurmak ve bunları güçlendirmek.

İşçi tüketim kooperatiflerine ilişkin bu örnek, Bolşeviklerin legal derneklere nasıl sınıf savaşımının çıkarları açısından baktıklarını, nasıl partizanca yanaştıklarını çok güzel gösteriyor. Legal dernekleri değerlendirirken onların kendi rolünü abartmıyorlar ama devrimci fikirleri yayma açısından taşıdıkları büyük önemi de hiç gözden kaçırmıyorlar.

RSDİP'nin 1912'de Prag'da yapılan 6. Konferansı'nda partinin bu alanda yeterli çalışma yapmadığı belirtiliyor ve bunun önemi yeniden vurgulanıyor:

"... Heryerde Sosyal Demokratlar (Komünistler—İ.S.) tarafından kabul edilmiştir ki, illegal parti örgütlerimiz legal varolan, her türlü, işçi sınıfı derneğini yığın çalışması yürütmede üs olarak kullanmalıdır. Yine de, sendikalarda, kooperatif derneklerinde, kulüplerde vb. pratik Sosyal Demokrat (Komünist—İ.S.) çalışmayı ilerletme yönünde yeterli çaba şimdiye dek gösterilmemiştir..." (Lenin, c.17, s.465)

"Legal varolan derneklerde — sendikalarda, okuma odalarında, kütüphanelerde, işçilerin çeşitli tür eğlence derneklerinde — Sosyal Demokrat (Komünist—İ.S.) çalışmanın örgütlenmesinde, sendika dergilerinin dağıtımında ve sendika yayınlarının Marksizm ruhunda yönlendirilmesinde, ... olabilen en çok insiyatifin gösterilmesi temeldir..." (Lenin, c.17, s.473)

Lenin'in Prag Konferansı'nda örgütsel sorun üzerine yaptığı bir konuşma çok öğreticidir:

"... Legal bir derneği örnek alalım. ... Legal bir dernek bize

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

herşeyden önce ne verir? Marksist içerikli seminerler... İşçiler kendileri para verip, seminercileri getirmelidirler. Sonra kütüphane ve okuma odası var. *Zyezda*'yı almalarına izin veriliyor mu, bilmiyorum. Sonra, legal dernekler her türlü eğlence düzenliyorlar. Bu mali yönden önemlidir ve aynı zamanda eğlence, derneği bir tür kulüp yapar. Şimdi, bu tip dernek hayal değil de gerçekse, ki bunda kuşku yoktur, kendimize sormalıyız, biz böyle dernekleri yaymak için çalıştık mı, diye. Fabrikalarda ve işletmelerde bu dernekler hakkında bilgi verdik mi? Böyle dernekler örgütlemeye çalıştık mı? Bundan da öte, bu dernekler nasıl kullanılır? ... Her dernekte, Parti'yle yakından bağlı, her konuda Parti'nin kararları ruhunda karar alan, küçük Sosyal Demokrat (Komünist—İ.S.) hücrelerimiz olmalı. ... Kültüre yönelik her adım, Sosyal Demokrat (Komünist—İ.S.) ruhla, Sosyal Demokrat (Komünist—İ.S.) kültürle yüklü olmalıdır... Legal derneklerde yeterli çalışmadık. Onları liberallerin elinden çekip almalıyız, bütün legal hareketi çekip almalıyız. Legal dernekler yayılmalı ve genişletilmelidir. Legal derneklerde çalışmanın nasıl örgütleneceğine somut dikkat verilmelidir. Her yerde illegal hücreler, legal hücreler ağıyla çevrilmelidir. ..." (Lenin, c.41, s.250-251)

Legal dernekler konusunda Lenin'in nasıl inatla vurgu yaptığını bu sözler çok güzel dile getiriyor. Lenin, eğitim seminerinden, eğlenceden, kültürel çalışmaya kadar, konunun her yönünü düşünüyor. Ancak her yönden kalkıp, komünizmi yayma, parti kararlarını uygulama noktasına ulaşıyor.

Bolşeviklerin bu yanaşımla yürüttükleri çalışmanın örgütsel sonuçlarını, daha sonra Lenin şöyle özetliyor:

"... Bizim örgütlenmemiz, olabildiğince geniş ve dallı budaklı bir legal dernekler ağıyla çevrili illegal çekirdekten oluşuyor." (Lenin, c.18, s.390)

Biz de bu doğrultuda ve Bolşevik yanaşımla çalışmalıyız. Menşeviklerin aktif ama legalist legal dernek çalışması bize iki türlü de etki yapmamalıdır: Onların çalışma stiline kızıp, legal derneklerde çalışmayı da küçümsememeliyiz, aktiflik adına onların legal derneklerdeki legalist çalışma stilinden de hiç etkilenmemeliyiz!

Bursa'da İMG kuruldu

Yoldaşlar,
1983 yılı Eşgüdüm Komitesi'nin belirttiği gibi hem tehlikeli hem olanaklı.

83 kışının olanaklarını değerlendirebilmek bizim çabalarımıza, çalışmamızdaki disipline ve özveriye bağlı.

Biz örgüt seferberliği kararını uygulamanın bir parçası olarak burada bir İMG kurduk. Çalışmalarımıza başladık. Bundan böyle bölgemizde olan haberleri, olayları hareketimizin gür sesi *İşçinin Sesi*'ne bildireceğiz. Yığınlar arasında gazetemizi ve görüşlerimizi yaygınlaştıracağız.

Leninci görüşlerimizi maddi güç durumuna getirmek için savaşacağız.

Kızıl Bursa'nın Sesi

Faşist diktatörlük Avrupa Konseyi'ne teşhir edildi

26 Ocak 1983 Çarşamba günü Avrupa Konseyi Genel Kurulu'nda Türkiye'nin üyeliği görüşülecekti. BİRKOM olarak cuntayı sergilemek ve konsey üyelerini bilgilendirmek kararı aldık.

Fransa'nın Strasbourg şehrindeki parlamento binasının önünde toplandık. Türkiye Demokratik Hakları Savunma Komitesi'nin hazırladığı üç dilden basılmış dosyamızı üyelere ve çevreden geçenlere dağıttık. Türkiye'de faşist cuntanın yaptıklarını sözlü olarak da anlattık.

Avrupa kamuoyuna faşist cuntanın gerçek yüzünü sergilemek için bütün olanakları değerlendireceğiz.

T.Ali
Paris

Yığınlarla canlı bağlar kuruyoruz

Partimizin örgüt seferberliğini başlatması üzerine, Fransa'da bizim hücremiz de çalışmaya önce dönüp geçmişi değerlendirmeyle başladı.

Yığınlarla düzenli ve sistemli ilişkilerimizin olmaması, denetim eksikliği gelişmemizin önündeki başlıca engellerdi. Ayrıca birçok yoldaşın da, ilişki kurduğu kişinin profesyonel devrimci olup olamayacağını baştan yargılamaya çalışması başka bir engel oluşturuyordu.

Her yoldaştan tanıdıklarının listesi ve listedekilerin siyasal düzeylerini değerlendirmesi istendi. Ardından bu ilişkilere, düzenli gazete götürülmesi, düzenli ziyaret edilmesini karara bağladık. Her parti toplantısında yoldaşların saptanan ilişkilere gidip gitmediği, gazetenin verilip verilmediği, kişinin yakınlarının ve kendisinin görüşlerinin neler olduğu tek tek sorularak denetlendi. Bunlar için bir çizelge bile tuttuk.

Bir ayın sonunda ilişkilerimizde yüzde 100'lük bir artış olduğunu saptadık.

Örgüt şemamızı, sınırları belli görev dağılımına göre düzenledik. Ortak görevlerimizin yanı sıra bir yoldaşımızı merkez organa haber, diğer siyasetlerin bildirileri ve gazetelerini yollamayla görevlendirdik. Diğer bir yoldaşımızı işçilerin yoğun olduğu yerlerde propaganda ve ajitasyonumuzu örgütleme amacıyla görevlendirdik.

Gazete satışlarında sadece gazetelerin satılmasıyla yetinmiyoruz. Gazeteyi nasıl bulduğunu, gazetede çıkmasını ya da değinilmesini istediği konu olup olmadığını soruyoruz. Ayrıca, gazetenin adresini gösterip, gazete ile ilgili her türlü düşüncesini gazeteye bildirebileceğini söylüyoruz.

Örgüt seferberliği ile birlikte satışlarımızı, sokakta yapmaktan çok evlerde ve atölyelerde yapma kararı aldık. Bugüne değin yüzde 85'lik bir artış sağladık.

Amacımız sadece gazete satmak değil. Gazete satışlarımız, atölyelerde yeni ilişkiler çıkarmak, yığın bağlarını geliştirmek için önemli bir araç oluyor.

Düzenli eğitimlerimize her hafta gazete raporu ekledik. Bir haftalık günlük gazetelerden kısa bir özetlemeden sonra çeşitli konuları tartışmaya açtık, anlayışımızı derinleştirmeye çalıştık. Bu toplantılara gelenlerin sayısında yüzde 135'lik bir artış oldu.

Parti toplantılarımızı da haftada ikiye çıkardık. Bir toplantıda pratik işlerle merkez organ temelinde eğitim yapıyoruz. Diğer toplantıda Lenin'den klasiklerin eğitimini yapıyoruz. Eğitimlerimiz yazılı-sözlü ve defterle sürüyor.

Her yoldaşa 15 günde bir merkez organa en az bir yazı yazma hedefi koyduk. Ayrıca önümüze gazete satışlarını daha da arttırma hedefi koyduk. Bu hedeflere ulaşmayı sosyalist bir yarışma olarak yürütüyoruz. Seferberliğin sonunda yarışmada üstün gelen yoldaşa bir armağan vereceğiz. En son sayıyı bir hafta içinde sattık, bitirdik.

İşçilerin somut istemlerine sahip çıkma konusunda da aldığımız kararları başarıyla uyguladık.

İMG çalışmalarımız düzenli. Gazete satışlarında sözlü ajitasyon arttırıldı. Pratik eylemlerimize yeni bir hız verdik.

Örgüt seferberliği bize planlı-programlı çalışmanın ve denetimin önemini bir kez daha gösterdi.

Motor parti hücresi, Paris

Silah ndüstrisi ve Türkiye'd ki gelişmeler

Dr.I.R.Ayres

Londra, Thames Politeknik'te öğretim üyesi olan Dr. Ayres'in Türkiye'de silah endüstrisi üzerine yaptığı bir incelemesini yayınlıyoruz.

Turkey Today'in[1] son sayılarında 1975 yılındaki Amerikan ambargosunun ardından ortaya çıkan Türkiye'yi silah üretiminde kendine yeterli yapmayı amaçlayan yeni savunma siyasetinin 1980 askeri darbesinden bu yana güçlenip, yinelendiği vurgulanmaktadır. (*Turkey Today*, No: 54, s.6; No: 56, s.38) Ekonomik açıdan, yeni silah endüstrilerinin kurulmasının Türkiye ekonomisi üzerinde derin etkileri olacaktır. Ancak bu ekonomik sonuçlar pek az incelemeye konu olmaktadır. Yapılan incelemeler ise yüzeysel veya çarpıtılmış olma eğilimindedir. Örneğin, Türkiye askersel çevrelerince silah üretiminin ekonomiye bir ivme vereceği, verimlilik düzeyini yükselteceği sık sık iddia edilmektedir. 1980'de demokratik kurumların alaşağı edilmesinden bu yana Türkiye ekonomisi II. Dünya Savaşı'ndan beri en kötü bunalımın içine kaymaktadır. Döviz darlığı, sefalet ve zenginliğin kutuplaşması ile birlikte giderek artan yüksek işsizlik, makine, hammadde ve teknoloji ithaline bağımlılık, sermaye darlığı başlıca ekonomik sorunlar olmuştur. Büyük bir silah endüstrisi kurmanın bu ekonomik sorunları çözmeyeceği gibi, tam tersine çok sınırlı yerel kaynakların üstüne dayanılmaz bir yük bindirerek gelişme sürecini bugüne değin olduğundan daha da fazla yavaşlatacağını vurgulamak gerekir. Bunun nedenleri incelenmeye değer.

Silah endüstrisi sınırlı sermaye, kalifiye emek, endüstriyel hammadde ve döviz kaynaklarını emecektir. Bunun sonucu olarak bu kaynaklar toplumsal olarak daha yararlı projeler için kullanılamayacaktır. Ayrıca silah üretimi yalnızca tüketim açısından israflı ve sağlık, mesken, eğitim ve diğer sosyal hizmetlere göre toplumsal katkı açısından geri değildir. Silah üretiminin sanayileşme ve gelişmenin hızı ve yönü açısından da değişik sonuçları vardır. Diğer ülkelerin deneyiminin gösterdiği askersel üretimin tasarım, hammadde ve yapım açısından tamamen kendine yeterli, en yüksek düzeyine ulaşmasının değil yıllar, on yıllar alacağıdır. 20 yıldır askersel açıdan kendi kendine yeterli olma siyaseti izleyen Hindistan bugün hâlâ yabancı lisans altında imal edilen ve parçalarının üçte biri ithal malı olan silah modellerine bağımlıdır. Hafif silahlar ve cephanelerinin üretimi bile özel metal girdileri, atölye uzmanlıkları gerektirmektedir. Gemi ve uçak yapımı için ise gerekli uzmanlık düzeyi çok daha ileri, enerji kaynakları daha yaşamsal, metal yapımı ve ölçümü, çok daha kritik olmaktadır. Silah

Büyük bir silah endüstrisi kurmanın Türkiye'nin ekonomik sorunlarını çözmeyeceği gibi, tam tersine çok sınırlı yerel kaynakların üstüne dayanılmaz bir yük bindirerek gelişme sürecini bugüne değin olduğundan daha da fazla yavaşlatacağını vurgulamak gerekir.

üretiminin Türkiye ekonomisinde ikincil halkalar yaratabilmesi için, imalat kesiminin gerekli girdileri sağlayabilmesi gerekir. Yoksa, parçalar ve hammaddeler ithal edilecek, silah sanayii yalnızca montaj yapacaktır.

Türkiye'de imalat kesimi kendine yeterli olabilmekten çok uzaktır. Varlığını sürdürebilmek için ağırlığıyla ithalata yaslanmaktadır. Türkiye'nin tüm ithalatının %50'si silah üretimi için yaşamsal olan yapım endüstrisi içindir. Ancak aynı endüstrinin ihracatta tuttuğu yer yüzde 5'ten azdır. (Yapım endüstrisinin tüm ihracattaki payı, yeni verilere göre aşağı yukarı yarıya yaklaşmıştır — *İ.S.*) Bundan da öte, tüm ithalatın yaklaşık yüzde 95'i yapım malzemesi, makina, araç ve hammaddedir. Bunlar tam da silah üretimi için gerekli girdilerdir.

Silah üretimi için yaşamsal olan tüm girdileri, teknolojik olarak gelişkin ya da arzı sınırlı olduğundan Türkiye ekonomisinin sağlaması olanaksız olacaktır. Kısacası, Türkiye'de silah üretiminden asıl kazancı olanlar lisans ve parçaları sağlayan uluslararası firmalar ile çok yüksek kontratlarla çalışacak yabancı bilim adamları ve mühendisler olacaktır.

Silah endüstrisini ekonomik açıdan haklı gösterebilmek için ele alınması gereken bir başka sorun daha vardır. Türk ordusu NATO içinde ikinci büyük ordudur. Ancak Türkiye göreceli olarak yoksuldur. Tam kapasiteli üretime ulaşabilmek için iç talebin yeterli olmayacağı açıktır. Bu, silah endüstrisinin kâr edebilmesi için silah ihracatının vazgeçilmez olacağı anlamına gelir. Ne var ki, dünya pazarına ihracat, yerli sanayi verimliyse, malları yüksek kalitede ve fiyatları da rekabet edebilir bir düzeydeyse olanaklıdır. Düşük verimli, bağımlı yapım sektörü ve yok denecek kadar az bir araştırma ve geliştirme kapasitesine sahip Türkiye'nin, kendini kabul ettirmiş silah üreticileri ile rekabet edebilmesi olanaksızdır. Askeri araçların, teknolojik olarak gününü doldurma hızı çok yüksektir. Bu aynı zamanda son derece pahalı ve riskli bir araştırma ve geliştirme çalışmasına sürekli büyük kaynaklar ayırmak anlamına gelmektedir. Gene de, yeni silahların teknik "üstünlüğü" bir kuşak öncesinin silahlarından farklı olmayabilir. Teknolojideki büyük farkı gözönünde bulundurursak, Türkiye'nin yapmayı umabileceği en iyi şey başlıca parçaları ithal ederek, lisans ile silah üretimi yapmaktır. Bu kaçınılmaz olarak yüksek birim maliyeti sonucunu doğuracaktır. Silahın tümünü ithal etmekten bile daha pahalıya çıkacaktır. Türkiye bir tür bağımlılıktan başka tür bağımlılığa kayacaktır: Silah ithaline bağımlılıktan, lisans ve parça ithaline bağımlılık. Ekonomik-askersel bağımlılığın yeni biçiminin siyasal bağımlılık olarak yankılanmasını sürdürmesi kesindir. Siyasal bağımlılık, girdileri sağlayan ABD tarafından hegemon konumunu güçlendirmek için kullanılabilecektir. Silah ticaretinin ithal eden ve ihraç eden ülkelerin ekonomileri üstünde birbirinin tersi etkileri olmakta, eşitsiz değişim ile sonuçlanmaktadır. Ekonomik artı ürünün tamamen israf edilmesini temsil ettiği için, Türkiye gibi ülkelerde eşitsiz değişim, gelişme çabasını engellemektedir.

Teknolojik bağımlılık

Askersel teknolojinin biçimini dikkate almak da önemlidir. Gelişmiş ülkeler, teknolojinin üretimi ve denetimi üzerinde egemendir. Yalnız ABD'de bunun yüzde 70'i gerçekleşmektedir. ABD'yi sermaye

açısından zengin olarak değerlendirebiliriz.[2] Bu nedenle ABD'de özel firmaların ekonomik gereksinimleri sermaye yoğun teknoloji istemektedir. Askersel teknoloji de, her toplumda, tarihin her aşamasında özgül biçimler alır. Üretim biçimi, varolan teknolojinin düzeyi, askersel amaçlar ve askersel örgütlenmenin biçimi ile belirlenir. ABD'de yaratılan teknoloji, diğer teknolojiler gibi varolan endüstrinin yapısını, kapitalist üretim biçimini yansıtmaktadır. Aynı zamanda tasarım ve zaman sınırlamalarına uymak gereksinimi ile de bağlıdır. Bunun sonucu ağırlığıyla uzman personel kullanan, yüksek teknoloji olma eğilimindedir. Ne var ki, Türkiye gibi silah üretimi teknolojik olarak bağımlı ülkelerde, ithal edilen teknoloji uygun olmayabilir. Silah üretiminin sınırlı insan kaynaklarının kullanımını gerektiren[3] yeni uzmanlık işleri yaratacağını bekleyebilir. Ancak öğrenilen uzmanlıkların alanı gelişmiş silah üretimine özgü olup, sivil ekonomide çok az geçerliliği olabilir. Bu yüzden silah üretiminin işsiz yığınlara iş yaratmada yapabileceği şey çok azdır. Kısacası Türkiye'de silah endüstrisi kurmak, üretim faktörleri[4] oranlarına uygun olmayan sermaye yoğun teknolojinin ithalini teşvik edecektir. İç pazar sınırlı olacak, makina, parça ve teknoloji ithali döviz üzerine büyük bir yük bindirecektir. Dahası, sermaye ve uzman emek-yoğun teknolojili gelişkin silah üretimi programlarının Türkiye'nin ABD'ye bağımlılığını arttırma ve eşitsiz gelişmeyi, azgelişmişliği sürdürme tehlikesi vardır.

Silah üretiminde yeni buluşlar ve teknolojinin gününü doldurma hızı o denli yüksektir ki, Türkiye, insangücü eğitimi ve araştırma ve geliştirme çalışmalarına erişilmez düzeylerde harcama yapmadan, yakın gelecekte kendi kendine yeterli olamaz. Lisans ile üretim, teknolojinin denetimini yabancı firmaların elinde bırakmaktadır. Silah üretiminde bir parça "ortaklık" sağlanmış olsa bile, ana firma kullanılan teknoloji üzerinde denetimi eline tutar ve kaynakların dağılımını belirler. Bunun sonucu ortaya çıkan üretimin ana çizgileri bir tür "uluslararası çapta üretimin dikey entegrasyonudur". Silah üretiminin gelişmeye katkısı bu özellikleri, dolaylı alt yapı maliyetlerinin yüksek düzeyi ile birleşince, yığınların gerçek istemlerine bağlanmış sivil endüstrilerin katkısından daha az olacaktır.

Ordunun ekonomik ve siyasal güç çıkarları

II. Dünya Savaşı'ndan bugüne olan dönemde Türkiye'nin askersel harcamaları çok yüksek olmuştur. Şu anda bile eğitim harcamalarının iki, sağlık ve sosyal hizmetler harcamalarının sekiz katıdır. 1974'den bu yana NATO ülkeleri içinde kişi başına geliri en düşük ülke olmasına

karşın, ulusal gelirde askersel harcamalar oranı en yüksek olan ülkedir. Kuşkusuz, silahsızlanmayı amaçlayan, askersel çabalarda kısıntı girişimleri, uzun erimde, uluslararası gerginliği azaltacak, barışı güçlendirecek, kaynakları barışçıl amaçlarla kullanmayı açacak, böylece ekonomik ve toplumsal gelişmeye katkıda bulunacaktır. Ne var ki, Türkiye'de ordu kendisi iktidarda olduğu sürece askersel harcamalarda bir azalma olmasının olanağı yoktur. Amerikalı bilim adamları ulusçuluğu geliştirmede, ordunun önemli olduğunu kabul ediyor ve askerlere genellikle "batılılaştırma" ya da modernleştirme dedikleri işlemde merkezi bir rol veriyorlar.

Ne var ki, ulusçuluk ve ulusal düşmanlıklar, şövenizm yolu ile burjuvazinin kendi işçileri üzerindeki hegemonyasını güçlendirir, sınıf savaşını bastırır.

Sonuç olarak, silah endüstrisini geliştirmek için yeniden canlanan ilginin, askersel olarak kendi kendine yetme iddiası bir yana, Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal gelişmesini hızlandırmakla da bir ilgisi yoktur. Askersel harcamadan kazancı olan başlıca çıkar gurubu, şu anda askersel mekanizmanın gereksinimlerini sağlayan firmalardır.[5] Türkiye ekonomisindeki belli endüstri sektörlerinin çıktılarının önemli bir bölümü ordunun siparişlerine dayanmaktadır. Bunun yanı sıra çıkarı askersel harcama ve silah üretiminde olan bir kesim de vardır. Türkiye'nin durumunda "askersel endüstri" tezinin geçerliliği kuşkusuzdur. Başlıca yapım firmalarında, menecerlerin kariyerleri ve mal sahibi ve hissedarların kârları silah üretiminin düzeyine bağlıdır. Yürükoğlu'nun da 1979'da gösterdiği gibi[6] Türkiye ekonomisi 1960 sonrasında, devlet, banka, endüstri, yabancı ve askersel sermayenin egemenliği altına girmeye başladı. Ordu Yardımlaşma Kurumu (OYAK) ülkenin en büyük ve en yaygın konglemerası olarak ekonomiye sağlam bir biçimde entegre oldu. Ordunun statükoyu korumakta çıkarı vardır. Finans oligarşisi orduyu sistemin bekçisi olarak görmektedir. 1960 sonlarından başlayarak güçlenen işçi hareketini, onun demokratik istemlerini önleyebilmek, sonunda ordunun gücüyle olanaklıydı. Kapitalistlerin kaderi subaylarınki ile bağlanmıştı. Egemen gurubun içindeki bu unsurların Türkiye'de yönetimi ellerinde tutmaktan çıkarı vardır. Ve bu, yüksek düzeyde askersel harcama, silah üretimini arttırma siyasetine bağlılık anlamına gelmektedir. Ne yazık ki, ekonomik durgunluk ve döviz sıkıntısı koşullarında silah üretimini arttırmak, kaçınılmaz olarak gerekli sivil ekonominin alanını daraltacak, sonuçta gelişme ve toplumsal adalet üstünde ters etkileri olacaktır.

Dip notlar

1. *Turkey Today* dergisi, İngiltere Türkiyeli İlericiler Birliği'nin İngilizce yayın organı.

2. Bunun anlamı, büyük ölçekte sermaye ve göreceli olarak az emek kullanan üretim tekniklerini geliştirerek endüstri yedek ordusunu sürdürmeye yardımcı olmaktır.

3. Gerekli uzmanlık ve deneyimi sağlamak için kaynaklar ya bunun eğitimine ayrılacak ya da yabancı bilim adamı ve mühendisleri işe almak için kullanılacak.

4. Burada Türkiye'de göreceli olarak emeğin bol, sermayenin az olduğunu varsayıyoruz ki, bu, ara teknolojinin daha uygun olacağına işaret etmektedir.

5. SIPRI verilerine göre, Türkiyede bugün şu silahlar üretilmektedir. Hafif silahlar ve cephaneleri, denizaltılar. Küçük savaş gemileri ve devriye botları (100 tonun altında) Orta büyüklükte savaş gemileri (300 tonun altında). Büyük savaş gemileri, füze ve roketler. Bunların içinde yalnız küçük savaş gemileri yerel olarak tasarlanıp, yapılmaktadır. Diğerleri lisans ve teknik yardım ile üretilmektedir.

6. Yürükoğlu, R. (1979), *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*, İşçinin Sesi Yayınları.

AJİTATÖRE VERİLER

Türkiye'de gecekondu sayısı *1.5 milyon* Ankara nüfusunun *yüzde 69'u*, İstanbul nüfusunun *yüzde 40'ı*, İzmir nüfusunun *yüzde 49'u* gecekonduda yaşıyor.

Türkiye'de trafik kazasında 1982'de *5 bin* kişi öldü.

Türkiye'de yalnız inşaat, maden ve taşımacılık dallarındaki iş kazalarında 1982'de *755* kişi öldü.

OECD'ye üye 24 ülke arasında Türkiye, fiyat artışlarının en yüksek olduğu *ikinci* ülke oldu.

1990 yılında Avrupa Ekonomik Topluluğu'nda işsizlerin sayısının *11 milyona* yükselmesi bekleniyor.

Serbest dolaşım hakkı tanınırsa Türkiye'den *8 milyon* işsizin Avrupa'ya akın edeceği bekleniyor.

Almanya'da kış aylarında işsiz sayısı *2.2 milyona* ulaştı. Her iş duyurusuna ortalama *32 işsiz* başvuruyor.

İşçilere, emekçilere ve öğrencilere duyuru

Norveç Türkiyeli İlericiler Birliği (NTİB) kuruldu. ... Türkiye'yi terkederek Norveç'e gelenlerin sayısı, bugün 3 bin çevresinde. ... Değişik kökenli, değişik uluslardan, değişik siyasal görüşlere sahip bu topluluğun sorunları her geçen gün ağırlaşıyor.

Bu sorunlar, genel olarak Norveç'te yaşamaya bağlı olarak ortaya çıkan sorunlar. Ele alınmaları, çözümü uğrunda savaşım verilmesi gerekli sorunlar. Ancak, ana sorunumuz, Türkiye'yi ekonomik ve politik zorluklar nedeniyle terketme olayında yatıyor. ... Ana sorunumuzun kaynağı, Türkiye'deki düzenin, Türkiye kapitalizminin ta kendisi. Hiçbir sorunu, o sorunu yaratan kaynağa inmeden çözemeyeceğimize göre, yurt dışında olmanın yarattığı sorunları da asıl kaynak olan Türkiye'nin düzeninde yatan sorunlarla birlikte ele almalıyız.

(...)

Politik faaliyet politik örgütlenmeyi gerektirir

Norveç Türkiyeli İlericiler Birliği ... sosyalist bir yığın örgütü olarak, Türkiye ve dünyada devrim ve sosyalizm kavgasına katkıda bulunmayı amaçlıyor. Sınıf bilincine sahip işçileri, ilericileri çatısı altında toplamayı hedefliyor. 7 Kasım'da halka dayatılan "Anayasa" ile yasaklanan sosyalist politik faaliyeti işçiler arasında yaygınlaştırmayı öngörüyor. İnsanlarımızın, Türkiye'deki sermaye düzenine karşı, işçi ve emekçilerin düzenini, sosyalizmi kurmak yolunda devrim için örgütlenmesine katkıda bulunmayı amaçlıyor. İşçilerin, ana, işçi sınıfının devrimci savaş yolunda örgütlenmesine katkıda bulunmayı görev biliyor.

Kısa bir değerlendirme yapalım

7-8 yıldır Norveç'te işçi dernekleri var. Oslo'da, Drammen, Moss, Skien, Stavanger, Bergen gibi kentlerde bu tür derneklerden 7 tane var. ...

NTİB'in yığın çalışması, yurt dışındaki Türkiyeli işçiler ve sosyalist yığın örgütü gibi konularda gerçekten güzel fikirler içeren bildirisini kısaltarak yayınlıyoruz.

Norveç Türkiyeli İlericiler Birliği
KURULUŞ BİLDİRİSİ

(...)

Bu dernekler işçi haklarının tutarlı ve sürekli olarak savunusunu *yapamadılar*. İşçileri, örgütlü olan işverenler, kapitalistler karşısında haksızlığa uğradığında *savunamadılar*. Kadınlarımızın sorunlarını hiç ele almadılar. Çocukların okul sorunlarının çözümlenmesi yolunda kağıt üzerinde kalan çalışmalardan başka hiçbir şey *yapmadılar*. Vizeye karşı güçlü bir direniş *örgütleyemediler*. ...

... İşçileri elçiliğin peşine takmak için yarış ettiler. Hâlâ çoğu elçiliğin bürosu gibi tavır alıyor.

... Çocuk ve gençlerimizin kültürel ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik girişimleri baltaladılar, baltalıyorlar. Norveçli ırkçı ve faşist gurupların artan saldırıları karşısında şovenistlik, milliyetçilik yolunu seçtiler.

Bu dernekler, şimdi, işçileri bingonun, videonun, kör kahve köşesinin karanlığına itiyorlar.

... İşçi sınıfına karşı düşmanlığı artık ayyuka çıkmış olan Türkiye'deki askeri yönetimi *açıkça desteklediler*. Askeri yönetimin gönüllü ajanlığını üstlenenler oldu. İhbarcılar, elçilikle gizli ve açık toplatılar yapanlar hâlâ dernek yönetimlerinde en başlarda oturuyorlar.

(...)

Bu dernekler neden susuyorlar?

Çünkü, bu derneklerin hemen hemen hepsi *yurt dışındaki işçilerin burjuva dernekleridir.*

(...)

Adı "işçi" takısını taşıyan, üyeleri de işçilerden oluşan kuruluşlar, eğer üyelerinin politik, ekonomik, toplumsal ve kültürel çıkarları doğrultusunda çalışma yapmıyorlarsa *işçilere hizmet etmiyorlar demektir.* ... İşçi çıkarlarını savunmayan, işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda politik ve ekonomik ya da sosyal, kültürel çaba göstermeyen kuruluş, eninde sonunda, son tahlilde *burjuva düzenine hizmet ediyor demektir.*

(...)

Burjuvazi işçilerin *politika* yapmasını hiçbir zaman istemedi. Engelleyebildiği yerde işçi sınıfının siyasal örgütlenmesini engelledi. Siyasal iktidar savaşımını boğdu. Bunu beceremediği yerde de işçilerin mücadelesini, örgütlerini, bu örgütlerin yöneticilerini burjuvazinin istediği "zararsız" yönlere sevketmeye çalıştı. ...

(...)

"Politika yapmamak" bir politikadır. Kapitalist düzende işçinin politika yapmaması, işçiye politika yaptırılmaması, işçilerin kapitalizmin yarattığı eşitsizlik ve haksızlıklara karşı *mücadele etmemesini,* savaşmamasını sağlamak içindir. İşçilerin politika yapmaması aslında burjuvazi için yapılmış bir "politika"dır.

... Çünkü onlar işçilerden, işçilerin sınıf çıkarları uğrunda politik ve ekonomik savaşım yapmasından, *işçilerin politik bilinçlenmesinden korkuyorlar.* Çünkü politik bilinç sahibi işçi sınıfının bir tek hedefi vardır: Kapitalizmden kurtulmak. Bir tek amacı vardır: İşçi sınıfının politik iktidarını, kendi devletini kurmak. Toplumu sosyalizm yoluna sokmak.

Norveç'in "göçmenler politikası" ve biz

Kapitalist ülkelerin "göçmenler politikası" da onların burjuvazisinin çıkarlarını yansıtıyor. Burjuvazi, ekonomik anlamda varlığını sürdürebilmek ve sistemini yaşatabilmek için kârını sürekli arttırmak zorundadır. Bunun en kestirme yolu işçi ücretlerinin ve dolayısıyla ürünlerin genel olarak maliyetlerinin düşürülmesinden geçer. Özellikle II. Dünya Savaşı'ndan sonra dünya kapitalizmi ücretleri düşürmenin bir yolu olan yabancı işçi ithalini geliştirdi. Genel olarak ekonomiye ucuza malolan, toplumsal masrafları yok denecek kadar az olan, yerli işçi sınıfından daha az örgütlü, daha zayıf, daha rahatlıkla baştan savılabilecek olan bu gurubun gelmesi için bir "politika" oluşturdular. Bu tür politikalara "yabancı işçi politikası" ya da "göçmenler politikası" diyorlar. Özü ve biçimi kapitalist düzenin o anki ihtiyaçlarına, istek ve özlemlerine bağlı olan bu "politika"lar dönemden döneme farklılık gösteriyor. Çünkü kapitalizmin sorunları bazı yeni tercihler yapılmasını gerektiriyor.

Norveç ekonomisi böyle bir politika uygulamaya, soğuk savaşın sona erdiği 1960'lı yıllarda başladı. Ülkeye gelecek yabancı işçi guruplarına yeşil ışık yakıldı. Pakistanlılar, Hindistanlılar, Faslılar, Yugoslavyalılar, Türkiyeliler geldiler. ... 1974 yılında "Göç Yasağı" uygulamaya konuldu.

... Vize kondu. Bu da yetmezse oturma izni ile sağlanan bazı güvenceleri kaldıracak. Oturma izni alınmasını daha da zorlaştırıyorlar zaten. İşler iyice kızışırsa Federal Almanya'da yaptıkları türden *açık* yabancı düşmanı politika izleyecekler. ...

... Bunun sınıf özünü görmeyenler, görüp de karşı politikayı oluşturma zahmetine katlanmayanlar, tüm güçleriyle yabancı işçilerin politik, ekonomik, toplumsal, kültürel hakları için savaşım vermeyenler aslında Norveç burjuvazisine hizmet ediyorlar. Burjuva siyaseti yapıyorlar.

... Türkiye'den, yurt dışına akın akın işçi gidiyor. Avrupa'ya gidemezse Avusturalya'ya, orası olmazsa Ortadoğu'ya gidiyor. Türkiye kapitalizminin de bu konuda bir politikası olsa gerek. Evet, onun politikası da ülkedeki işsizlik oranını *patlamalara yol açmayacak* bir düzeyde tutmaya çalışmak. Oksijen çadırında yaşayan ekonomiye taze kan (döviz) sağlamak.

Ekonominin bunalımını aşmak. Ücretleri düşürmek. Sistemin zayıf yanlarına vuran örgütleri, işçi kuruluşlarını kapatmak. Halkı baskı altına almak. Bütün bunlar Türkiye kapitalizminin "politikaları"dır.

Yurt dışına işçi gönderme politikası, insanlarımızın başka ülkelerde geçimini sağlamaya özendirilmesi, aslında *Türkiye'deki yaygın işsizlik ve yoksulluğun* belgelenmesidir. Başka birşey değildir.

... *Türkiye toplumundaki bütün huzursuzlukların asıl ve gerçek nedeni düzenin, sistemin, kapitalizmin kendisidir.* Kapitalizm, burjuva sınıfının kendi düzeni ve kendi devleti ortadan kalkmadıkça bu sorunların biri gidecek öbürü gelecektir.

... Türkiye kapitalizmini, dünya kapitalizmini ortadan kaldırmak gerekiyor. Burjuva sınıfının devleti, iktidarı yerine, çağın tek ilerici, tek devrimci sınıfı olan *işçi sınıfının iktidarını, devletini kurmak gerekiyor.* ...

(...)

İşçi sınıfı da tüm dünyada ve Türkiye'de *devrim savaşımı* veriyor. Yeni bir düzen için savaşıyor. İşçi sınıfı bu savaşında köylüleri, Kürt ulusunu ve küçük burjuvazinin devrimci kesimlerini yanına almaya çalışıyor. Bu nedenle *"politika"* yapıyor. *Onları işçi sınıfı iktidarı için, devrim için politik savaşıma çağırıyor.* Burjuvazinin buna yanıtı, *faşizm* oldu. Türkiye ekonomisinin bunalımını göstermelik "demokratik" yollardan çözemeyeceği ayan beyan ortaya çıkan *sermaye sahipleri sınıfı — burjuvazi —* üniformalı kapitalistler yoluyla, ordu yoluyla *faşizmi* tezgahladı. 12 Eylül 1980'den bu yana ülkemiz *faşizmin* ekonomik politikasını yaşıyor. Türkiye işçi sınıfı, ezilen halklar *faşizmin ekonomik, politik, askeri, sosyal ve kültürel uygulamalarını* damarlarında hissediyorlar. ...

Ne yapmalı?

Bizler, NTİB kurucuları "politika" yapılmasını savunuyoruz. İşçilerin burjuva derneklerinin politikasını değil, işçi sınıfının devrimci, sosyalist politikasının yapılmasını istiyoruz. Örgütümüzü bu nedenle kurduk. NTİB işçi sınıfının Türkiye'de ve dünyada devrim ve sosyalizm savaşımına katkıda bulunacak. İşçilerin politik bilinçlendirilmesinde payı olacak. Onları, Türkiye'nin ve dünyanın politik, ekonomik ve toplumsal sorunları hakkında eğitecek. Norveç'teki Türkiyeli ve Kürdistanlı işçilerin sorunlarını bu çerçeve içinde değerlendirerek ele alacak. Onlara işçi sınıfının kurtuluş yolunu, devrim ve sosyalizm yolunu anlatacak. Olabildiğince çok sayıda işçiyi *burjuva düşüncesinin egemenliğinden kurtarma yolunda politik çalışma yapacak.* Onların kafasını afyonlayan çalışma ve faaliyetlere karşı çıkacak. Gerçek işçi kültür faaliyetlerinin örgütlemesini yapacak. Gençliğimizi yoz ve köksüz gelişmeden alıkoyacak eylemler örgütleyecek. Kadınların toplumsal kurtuluşunun işçi sınıfının kurtuluşu ile yakından bağı olduğunu gösterecek.

İşçilerin devrimci birliği güçlensin işçinin sesi yükselsin

İşçiler, emekçiler, öğrenciler,

* Norveç'teki Türkiyeli işçilerin ekonomik, politik ve kültürel haklarının korunması ve geliştirilmesi yolunda,

* Artan işsizliğe, ayrımcılığa, yabancıları işe almama politikalarına karşı,

* Yoğunlaşan ırkçı, şoven ve faşist saldırılara karşı,

* İşçi çıkarlarını, işçi savaşımını rafa kaldırarak *burjuvazinin saflarında* yer alan; işçileri siyasetin dışında tutmaya, onları gerçek çıkarlarından habersiz bırakmaya çabalayan *dernek yönetimlerine karşı,*

* Türkiyeli ve Kürdistanlı işçiler arasında *devrimci ve sosyalist politikanın* yükselmesi için,

* Türkiye ve dünyada devrim ve sosyalizm kavgasına katkıda bulunabilmek için, sınıf kardeşlerimizin ülkede sürdürdükleri mücadeleyi güçlendirmek için Norveç Türkiyeli İlericiler Birliği'nde örgütlenelim!

İşçilerin gerçek birliğine doğru *ileri!*

Türkiye işçi sınıfı ve onun ölümsüz savaşçılarına selam olsun

Norveç Türkiyeli İlericiler Birliği (NTİB) 29 Ocak'ta Mustafa Suphi ve 14 yoldaşını anma toplantısı yaptı.

Toplantıya *İşçinin Sesi* sempatizanlarının yanı sıra Norveç Komünist Partisi'ni (NKP) temsilen bir semt örgütü merkez komitesi üyesi, Norveç Komünist Partisi Gençlik Örgütü'nden (NKU) bir yoldaş, Uruguay Komünist Partisi'ni temsilen bir yoldaş, Şili Komünist Partisi'ni temsilen iki yoldaş, ASELA'yı (Forening fur Latinamerikanere i Eksil) temsilen bir arkadaş, Kürdistan Demokratik İşçi Derneği'ni (KDİD) temsilen iki arkadaş ayrıca eski HDÖ sempatizanı bir arkadaş bir menşevik, ve Norveçli demokratlar katıldı.

Salon TKP flaması ve *İşçinin Sesi* afişleriyle donatıldı. Yayın satışı yapıldı.

Toplantı Mustafa Suphi ve devrim şehitleri için yapılan yarım dakikalı saygı duruşuyla açıldı. Daha sonra TKP marşını söyledik.

Mustafa Suphi'nin yaşamı Norveççe ve Türkçe olarak anlatıldı. Norveççe konuşmayı NKU'den gelen yoldaş yaptı.

Ardından bir *İşçinin Sesi* sempatizanı TKP'de Mustafa Suphi'den sonra olan gelişmeleri Norveççe ve Türkçe olarak anlattı.

Daha sonra orada bulunanlara 26 Şubat'ta yapılması düşünülen Nazım Hikmet gecesi duyuruldu ve herkes davet edildi.

Toplantıya Enternasyonal söylenerek son verildi.

NTİB'in kuruluşundan bu yana yapmış olduğu ilk kitleye açık toplantı tüm hata ve eksikliklerine rağmen Mustafa Suphi ve 14 yoldaşına yaraşır bir biçimde oldu.

Ersoy Şanlı
Oslo

Menşevikler kendi gölgelerinden bile korkuyor

Geçtiğimiz yılın son haftasında menşeviklerin Hollanda'daki dernekleri HTİB (Hollanda Türkiyeli İşçiler Birliği) sahte bir kongre ile 1982 yılını iflasın eşiğinde kapadı.

Böyle bir kongre yapabilmek için Nisan ayında yapılması gereken kongreyi tam sekiz ay geciktirdiler.

Gizleme ve kongreyi kaçırma açısından başarılı oldular. Kongreden önce hiçbir afişleme yapılmadı. Tek bir bildiri dağıtılmadı ve diğer derneklerden hiçbirine çağrı yapılmadı. Bunlar bizim beklediğimiz şeylerdi.

Bir küçük derneğin kongresini kaçırmak için sekiz ay uğraştıklarına göre, oportünistler geçtiğimiz Eylül ayında toplanacağı dedikodusunu yaydıkları kongrelerini sekiz yılda bile yapamazlar.

Kızıl Doğuş
Hollanda

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

Yığınlarla bağlanma yeteneğini geliştiriyoruz

Yoldaşlar,
Örgüt seferberliğimiz sürüyor. Her geçen gün örgütümüz ayakları üstünde biraz daha dikiliyor.

Başka siyasetlerden örgütleri dağıtılmış arkadaşlar ile tanıştık. Tek düşünceleri örgütlü olmak. Örgüt varsa herşey olur diyorlar. Yayınlarımızı okuyorlar, beğeniyorlar.

Biz bunlara yalnız örgüt olmanın yanlış bir anlayış olduğunu, örgütü örgüt yapan şeyin ideoloji olduğunu, ideolojinin de Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi temeline oturması gerektiğini söylüyoruz.

Burada bir işçi aileyle tanıştık. Kendi yöresinde sevilip sayılan birisi. Gözünü devrimden ayırmıyor, devrim için herşeyini vermeye hazır. Çocuklarına "devrimden ve devrimcilikten yan çizdiğinizde kendi elimle sizi vururum" diyebiliyor. Yayınlarımızı tüm aile okuyor.

Bunlara rağmen pek çok yoldaşın yığın çalışmasının ustalığını bilmemek gibi bir eksikliği var. Eğitimlerin ağırlığını bu noktaya kaydırıyoruz. Yığınların içine dalma, yeni çevre, yeni arkadaş edinme işini en başa aldık. Yine ajitasyon ve propaganda, günlük olayları izleme, değişik insan guruplarının en çok tartıştığı siyasal konular nelerdir gibi şeyleri de eğitim konusu yapıyoruz. Herkes yeni arkadaşları hakkında yazılı raporlar hazırlıyor. Bunlar üzerinde tartışıyoruz. Tanıştıklarımızı her yönüyle tanımaya çalışıyoruz. Bu yöntemle sanırım epey yol alacağız.

Bugünkü sıkıntımızın kaynağı bilgi ve deney eksikliğimiz. Ama bizler yanlış yapmaktan korkmuyoruz. "Yanlış yapmayan hiçbir şey yapmıyordur" diyoruz. Bizler için önemli olan yanlıştan ders çıkarıp köpeğe bir daha ısırılmamaktır.

Herşeyimizle devrime hazırlanıyoruz. Sosyalizmin kurucuları herşeye rağmen bugün kavga veren yoldaşlarımız olacaktır.

S.Acar
İzmir

Mannheim'da faşistlere iyi bir ders verdik

Değerli yoldaşlar,
Sizlere Mannheim'da 22 Ocak günü yaşanan iki somut olayı anlatacağım. Bizler Mannheim *İşçinin Sesi* olarak her zaman olduğu gibi 22 Ocak günü pazar yerinde gazete satışına çıktık. Gittiğimiz yerde gericiler, faşistler bildiri dağıtıyorlardı. Halkın Kurtuluşu'ndan bir gurup da aynı pazar yerinde gazete satmaktaydı. Biz pazar yerine gelince PKK'lıların da katılımıyla faşistlerin ellerindeki bildirileri yırtarak kendilerini pazar yerinden uzaklaştırdık. Bizler bu eylemi gerçekleştirirken Halkın Kurtuluşu taraftarları bir köşeden bizi seyrediyordu. Bizi çok daha şaşırtan Halkın Kurtuluşu'nun sorumlusu olarak bildiğimiz bir kişinin yoldaşlarımızdan birine gericileri pazar yerinden bu biçimde kovmamızın yanlış bir davranış olduğunu söylemesidir.

Aynı gün faşistlere karşı ikinci bir eylem daha yaptık. DKP'den Alman faşistlerinin liderlerinden Hoffmann'ın Mannheim, Waldhof'da toplantı düzenleyeceğini öğrendik. Görüştüğümüz DKP sorumlusuna bizim de bu toplantıyı engellemeye yönelik eyleme aktif olarak katılacağımızı bildirdik. Alınan karar doğrultusunda bu eyleme örgütlü olarak katıldık.

Bunun yanı sıra eylem süresince Almanca yayınlarımızı sattık. Bizim enternasyonalist tutumumuz DKP'lileri büyük ölçüde etkiledi.

DKP'nin tabanıyla sıcak ilişkiler kurduk. Yaptığımız tek tek görüşmelerde partimizin içindeki son gelişmeleri anlattık. Anlatılanları ilgiyle dinlediler. Mannheim DKP yönetimi ve parti tabanıyla bu eylem aracılığıyla sağlıklı bir diyalog kurmuş olduk. Bizi dinleyen bir DKP üyesi, 50 yıldan beri kongresi yapılmayan bir partide böylesi sorunların çıkmasının doğal olduğunu söyledi.

Çoğunluğu bu görüşteydi.

Görüştüğümüz tüm üyelere derneğimizin adresini verdik. Bundan sonrada bu tür eylemlerde onlarla birlikte olacağımızı anlattık.

Yaklaşık dörtyüz kişinin katıldığı bu eylem amacına ulaştı. Faşist Hoffmann'ın toplantısı engellendi. Eylem sona erdikten sonra ise disiplinli bir biçimde eylem yerinden ayrılarak eylemin değerlendirmesini yaptık. Bu tutumumuzu her zaman sürdüreceğiz.

Erol Akman,
Mannheim

Hitler faşizmini 50. yılında lanetledik

29 Ocak 1981 günü, Almanya'nın pek çok yerinde olduğu gibi Hamburg'da da Hitler faşizminin iktidara gelişinin 50. yılını lanetleme yürüyüşü yapıldı. Almanların yanı sıra Türkiyeli ve diğer ülkelerden yabancı işçilerin örgütlerinin de yer aldığı yürüyüşe biz HTİB olarak katıldık. Lanetleme eylemi, enternasyonalizmin faşizmi yıkışının, şanlı Kızıl Ordu'nun anılması oldu.

Türkiyeli örgütler arasında HTİB, disiplini, eyleme hazırlığı ile dikkat çekiyordu. Sloganlarımızı Türkçe ve Almanca olarak söyledik. Örgüt olarak da enternasyonalist görevimize karşı coşkulu, inançlı tutumumuz dile geldi.

Bu eylemin ardından 30 Ocak 1983 tarihinde M.Suphi ve 14 yoldaşımızı sosyalist yığın örgütümüz HTİB'de andık. Komünizme inancımızı, bilincimizi bir kez daha pekiştirdik. Toplantıya bizlerin dışında diğer hareketlerden dostlar da katıldı. Şiir ve konuşma şeklinde düzenlenen toplantıda, M.Suphi ve 14'ler anlatıldı. HTİB ve Gençlik Kulübü adına iki konuşma yapıldı. 15'ler, TKP ve TKP'nin bugünkü durumu tartışıldı. Tartışmalarda *İşçinin Sesi*'nin TKP'mizin gerçek sesi olduğu işlendi. HTİB adına konuşan yoldaş özetle "HTİB olarak *İşçinin Sesi*'nin çizgisini savunduğumuzu, bu çizgiyi sosyalist yığın örgütümüzde yaşama geçirmeye, Türkiye devrimine katkıda bulunmaya çalıştığımızı anlattı. "Partimizin doğru Leninci hattını işçi sınıfımıza kavratmak, partimizin menşevik kanadında kalan yoldaşlarımıza TKP'nin Leninci ideolojisini benimsetmek, partimizi oportünizmden arıtmak görevleriyle yüklüyüz. Bu yolda çalışacağız. Geleceğimizi TKP'miz kuracak" dedi.

Yıldız Çoban,
Hamburg